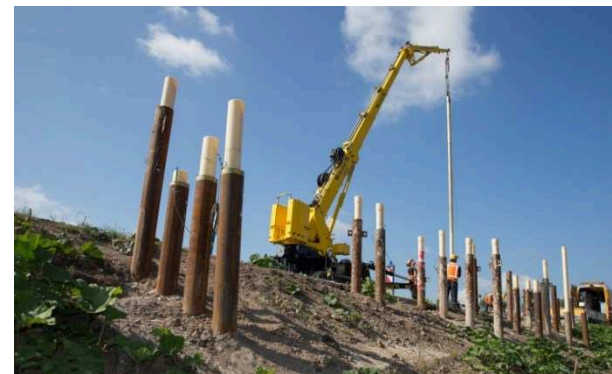

Plaatsen van brug voor project Versterking IJsseldijk Gouda

De grond wordt binnen de Nieuwe Driemanspolder hergebruikt.

Het verwijderen van soilmix-buizen binnen project VIJG

Nieuwbouw afvalwatertransportgemaal Rijnsaterwoude

EERSTE BESTUURS- RAPPORTAGE 2018

Burap 1 / 2018

Het liep goed af voor Sofie aan de Spaarndamse slagboom

Watergebiedsplan: aanpassing watersysteem langs de N207

Aangelegde zonneweide awzi Katwijk

Renovatie beluchting awzi Katwijk

Eerste Bestuursrapportage 2018 (burap 1)

Het legen van de fuik bij de vispassage in Halfweg (Amsterdam) trok tijdens de open dag op zaterdag 21 april veel bekijks.

Doel van de burap

Iedere bestuursrapportage (hierna: burap) is een toetsing van de voortgang van de Programmabegroting, uitgedrukt in concreet behaalde resultaten en de financiële gevolgen daarvan. De Burap geeft antwoord op de volgende vragen:

1. Ligt Rijnland qua programmabegroting 2018 op koers en waar moet worden (bij)gestuurd?
2. In hoeverre is sprake van financiële wijzingen c.q. een begrotingswijziging?

Centraal per programma staat de bij de begroting afgesproken 'top tien' van aandachtspunten. Per aandachtspunt is sprake van een feitelijke score, de score tot en met de Burap-periode, i.c. 1 april 2018 en een geprognosticeerde score over geheel 2018. Scores worden weloverwogen toegekend, de totstandkoming ervan is geen exacte wetenschap.

Leeswijzer op de volgende pagina
Voor meer informatie: klik op de naam van het programma of andere onderdelen

1. [Waterveiligheid](#)
2. [Voldoende water](#)
3. [Schoon en Gezond water](#)
4. [Waterketen](#)
5. [Bestuur, Organisatie en Dienstverlening](#)
6. [Financiën, toetsing en restrisico's](#)

Index en leeswijzer burap 1 / 2018

0. [Samenvatting](#)

Niveau 1

1. Programma's

[Waterveiligheid](#)

Wat hebben we afgesproken in de begroting 2018?
Hoe staat het er voor begin april en wat is de verwachting eind 2018?
Blijven de kosten binnen de begroting?

Niveau 2

[Voldoende water](#)

Wat hebben we afgesproken in de begroting 2018?
Hoe staat het er voor begin april en wat is de verwachting eind 2018?
Blijven de kosten binnen de begroting?

[Gezond en Schoon Water](#)

Wat hebben we afgesproken in de begroting 2018?
Hoe staat het er voor begin april en wat is de verwachting eind 2018?
Blijven de kosten binnen de begroting?

[Waterketen](#)

Wat hebben we afgesproken in de begroting 2018?
Hoe staat het er voor begin april en wat is de verwachting eind 2018?
Blijven de kosten binnen de begroting?

[Bestuur, Organisatie en Dienstverlening \(BOD\)](#)

Wat hebben we afgesproken in de begroting 2018?
Hoe staat het er voor begin april en wat is de verwachting eind 2018?
Blijven de kosten binnen de begroting?

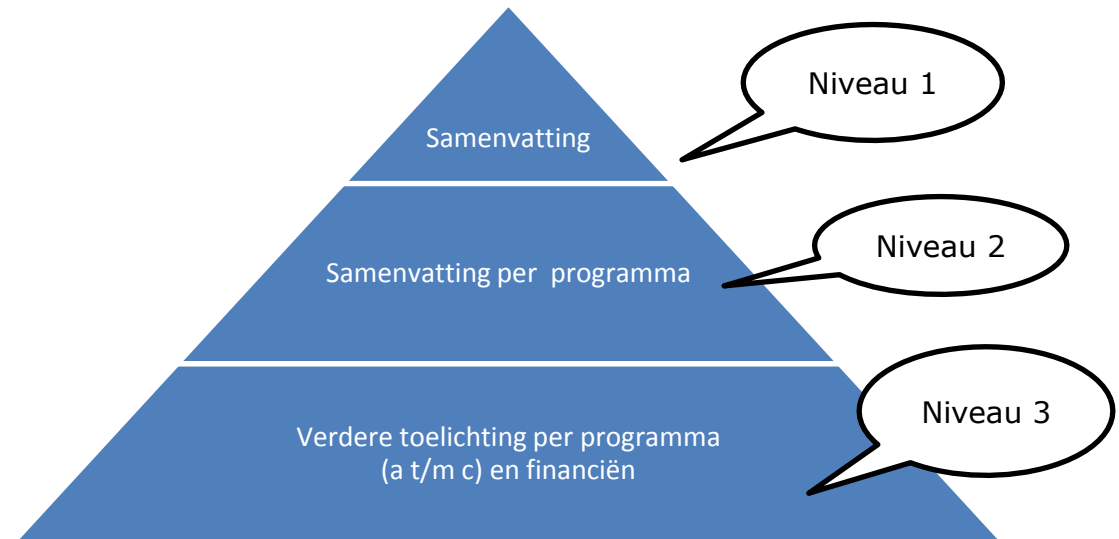
2. [Middelen concernbreed, inclusief toetsing](#)

Nadere toelichting

[Bijlagen](#)

- [Aanvulling leeswijzer](#)
- [Legenda projectscores](#)
- [Verbonden partijen](#)
- [Specificatie kredietmutaties en begrotingswijziging](#)
- Overige bijlagen

De leeswijzer in drie muisklikken

Toelichting scores:

Op schema, binnen de kaders.

Behoeft aandacht, resultaten blijven enigszins achter bij verwachtingen.

Resultaten blijven significant achter bij hetgeen wat afgesproken is in de begroting.

0. Samenvatting

[Home](#)

Liggen we op koers?

Rijnland ligt al met al op koers om de afspraken en doelen uit de begroting 2018 te halen. Drie van de vijf programma's behoeven aandacht en zijn of worden bijgesteld om de (lange termijn)doelen te bereiken. Het realiseren van de lange termijn doelen en het op orde krijgen van de onderhoudsopgaven staan voor enkele programma's onder druk, iets dat nader uiteengezet is in de eveneens geagendeerde effect- en middelenmonitor 2017 en het meerjarenperspectief 2019-2022.

Met name van de organisatie en de medewerkers wordt momenteel veel gevraagd, onder meer door een grotere in-, uit- en doorstroom. Daarenboven moet de onderhoudsopgave op orde komen én voorbereidingen voor het werk van de komende jaren moeten worden opgepakt. Met name in de waterketen moet de organisatie met aanvullende maatregelen aan de slag om de gestelde zuiveringsresultaten dit jaar proberen te bereiken. Achterblijvende voorbereidingswerkzaamheden zijn er met name in de Waterketen, Schoon & Gezond Water en bij BOD. Baggerwerkzaamheden blijven achter door onder meer de pfos-kwestie, zonder dat dit vooralsnog op lange termijn significante gevolgen heeft. Meerdere lastig te vervullen vacatures bemoeilijken het halen van enkele afgesproken resultaten.

Onder de streep is sprake van een positief exploitatieresultaat. Dit vindt zijn oorsprong in incidentele bijstellingen, aantrekkende conjunctuur en per saldo diverse bijgestelde budgetten.

Ecologisch maaibeleid in actie

En passen de middelen binnen de begrotingskaders?

Ja. Per saldo verwacht Rijnland een exploitatie-overschot van € 3,7 mln ten opzichte van de begroting 2018.

Meevallers (-/- € 4,5 mln):

- Per saldo minder kapitaallasten (-/- € 1,3 mln) door latere financiering (-/- € 0,7 mln) en latere afschrijvingskosten (-/- € 0,6 mln) dan begroot
- Meer belastingopbrengsten door per saldo meer woningen e.d. (-/- € 0,6 mln)
- Meer verkopen en bijbehorende boekwinsten gronden en terreinen (-/- € 1,0 mln)
- Minder externe advies- en onderzoekskosten (-/- € 0,7 mln)
- Diverse incidentele meevallers (o.a. afrekeningen met HHSK) (-/- € 0,3 mln)
- Diverse uiteenlopende mutaties (-/- € 0,6 mln).

Tegenvallers (+/+ € 0,8 mln):

- Hogere bijdrage HWBP (€ 0,4 mln)
- Aanvullende maatregelen awzi's voor verbetering zuiveringsresultaten (€ 0,4 mln).

Investeringsprognoses

Rijnland verwacht over 2018 minder investeringsuitgaven uit te geven, met name voor baggerwerken. De voortgang van de belangrijkste investeringsprojectclusters staat per programma weergegeven.

Restrisico's en toetsing

Mede ook door het geprognosticeerde exploitatieoverschot acht het college de bijgestelde exploitatiebegroting na deze burap voldoende robuust om mogelijke consequenties van de gedefinieerde restrisico's te dekken. Aandachtspunten betreffen pfos-kwesties en enkele langdurige rechtszaken.

Lees verder: [Waterveiligheid](#), [Voldoende water](#), [Schoon & Gezond Water](#), [Waterketen](#), [BOD](#) en [Financiën concernbreed](#).

Waterveiligheid (M. Kastelein, H. Pluckel (kust))

Doel: het beheergebied en de Rijnlandse inwoners goed beschermen tegen overstromingen vanuit de zee, de rivieren en het regionale watersysteem.

Algehele tussenstand begin april 2018

Over het algemeen ligt het programma Waterveiligheid redelijk tot goed op koers. De meest risicovolle keringen zijn reeds opgepakt. Dat er nog afgekeurde keringen zijn, betekent niet dat deze ook zeer onveilig zijn. Aan deze afgekeurde keringen wordt het noodzakelijke beheer en onderhoud uitgevoerd. De (lichte) vertragingen in de uitvoering zijn vervelend, al leiden ook deze niet automatisch tot minder veiligheid. Meer informatie is te vinden in [de nadere toelichting op het programma](#)

Inv:
€ 19,3 mln
Expl:
€ 25,6 mln

Financieel

Zowel de investerings- als de exploitatieprognose passen grotendeels binnen de begrotingskaders. De exploitatieprognose komt licht hoger uit door een grotere bijdrage aan het HWBP.

Dijkverbetering Stommeerkade Aalsmeer

TOP 10	Doel / gereed in 2018	T/m mrt 2018	Prognose dec 18	Toelichting
1	IJsseldijk Gouda: dijk op orde en start planuitwerking Keersluis en Mallegatsluis			Dijk tweede kwartaal gereed. Keersluis, Mallegatsluis 2022 gereed. Voorbereiden Havensluis gestart.
2	Verbeteren /onderhouden van ca. 25 km regionale keringen			Aantal km ligt iets lager, met name vanwege omgevingsrisico's.
3	Start detailtoetsing resterende opgave regionale keringen. Voorbereiden verbetering kunstwerken Spaarndammerdijk en gekanaliseerde Hollandsche IJssel			Hoogte toets resultaten gereed, verkrijgen stabiliteitsresultaten op schema.
4	Starten toetsing kunstwerken in regionale keringen en pilots toetsing bijzondere waterkerende constructies en niet-waterkerende objecten gereed			Start in derde kwartaal.
5	Actualiseren legger regionale keringen			Vrijgeven ontwerp voor inspraak medio. 2018. Definitieve vaststelling nieuwe regionale keringen in november.
6	Evalueren Nota Waterkeringen			Gereed eind 2018.
7	Uitvoeren verbeterplan zorgplicht			Verbeterplan meegenomen in de voorjaarsinspectie van de primaire waterkeringen. Grote stap gemaakt in het koppelen van de basisgegevens.
8	Voortzetten samenwerking muskusrattenbeheer			Voorbereidingen gestart voor nieuw beleid als basis voor continuering samenwerking na 2019.

Overig

In de winter en vroege voorjaar zijn alle regionale waterkeringen en de primaire waterkering bij Gouda geïnspecteerd (1250 km aan waterkeringen), inclusief de kunstwerken. Tijdens deze inspectie zijn met name lokale lekkages, erg lage locaties en andere gebreken aan de waterkering gerapporteerd. Op 2 locaties zijn direct maatregelen genomen. Voor ongeveer 50 locaties en 21 locaties van afgelopen jaar worden de benodigde werkzaamheden dit jaar nog uitgevoerd.

Lees verder: [Waterveiligheid \(nadere toelichting\)](#).

Wat gaat dit kosten in 2018? (in € 1.000)

Financieel 2018 (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Waterveiligheid	Begroting 2018	Prognose 2018	%
Totale exploitatiekosten	29.391	29.551	101%

a. Prognose investeringsuitgaven

Programma Waterveiligheid	Begroting 2018	Prognose Burap-1 2018	%
Totale bruto-investeringen	18.494	19.254	104%

b. Scores projectclusters

Omschrijving subproject	AVI	Tijd	Geld	Organisatie	Informatie	Kwaliteit	Risico
Kustwerk Katwijk	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Verbetering IJsseldijk Gouda	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Top 25 kadeverbeteringen	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Cluster DIRK I	GEEL	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Cluster DIRK II	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Toetsing Regionale Keringen Fase 1	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN

Toelichting / opmerkingen:

De exploitatiekosten komen naar verwachting € 0,15 mln hoger uit. € 0,4 mln wordt veroorzaakt door een hogere bijdrage aan het Hoogwaterbeschermingsprogramma. Daar staan voor € 0,25 mln lagere geprognosticeerde uitgaven tegenover (lagere rente kosten, bijdragen aan overigen en kosten voor beleidsondersteunend en specialistisch onderzoek).

De investeringsprognose ligt € 0,8 mln (4%) hoger dan begroot.

- De raming van het kadeprogramma is € 2,7 mln lager dan de jaarschijf van de begroting 2018. Uitgaven die geraamd waren voor 2018 worden doorgeschoven naar achteren ivm later starten van enkele strekkingen.
- De raming van VIJG is € 2,7 mln hoger dan in de begroting 2018 was opgenomen. Het betreft hier het doorschuiven van de risicoreservering van 2017 a € 1,8 mln, latere betaling aan de aannemer a € 1,4 mln en lagere projectorganisatiekosten a € 0,5 mln. Het krediet wordt verlaagd.
- Het resterende verschil van € 0,8 mln betreft kleine verschuivingen binnen verschillende overige projecten.

Scores projectclusters

Op verzoek van het college en DT wordt de VV geïnformeerd over de prestatie-indicatoren van de lopende projectclusters. Een woordelijke toelichting is per programma terug te vinden in de programmatekst. In enkele gevallen wijkt de AVI-score af van de burap-score. De oorzaak is veelal gelegen in de clustering of 'opbossing' van projectclusters naar burap-speerpunten en een scope die tot na 2018 reikt. [Meer info over de gehanteerde legenda.](#)

Lees verder op de volgende bladzijde.

Toelichting per item

	Doelstellingen en resultaten Programmabegroting 2018	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prog- nose dec 18
1	<i>Verbetering IJsseldijk Gouda</i> • Spoor 1 gereed • Planuitwerking spoor 2 Keersluis en Mallegatsluis.	+	• Spoor 1 (dijk stabiel en op hoogte) is conform planning in kwartaal 2 gereed • Voorbereiding spoor 2 is vertraagd omdat afronding spoor 1 prioriteit had; start van de planuitwerking schuift door naar medio 2019; de einddatum (eind 2022 gereed) is niet in gevaar. • Het krediet kan door de goede GOTIK-resultaten met € 7,5 mln worden verlaagd tot € 17,5 mln. • Voorbereiding Havensluis wordt gestart ten behoeve van opname in het HWBP in 2019. De scope qua doorvaarbaarheid is afhankelijk van gemeente. Mogelijk wordt voorbereiding verbetering Waaiersluis (Stichtse Rijnlanden) met Havensluis gecombineerd. Meer lezen? Klik hier voor de website van project VIJG	+
2	<i>Regionale keringen</i> • Verbeteren van ca. 25 km	+	In het eerste kwartaal van 2018 heeft Rijnland ongeveer 6 km regionale kering volgens planning verbeterd. Voor enkele strekkingen is vertraging opgelopen, waardoor de uitvoering (deels) over de jaargrens valt. Er wordt nog gezocht naar manieren om te versnellen. Het grootste risico voor de planning is weerstand uit de omgeving. Meer info over de regionale keringen	+/-
3	<i>Detailtoetsing resterende opgave regionale keringen starten.</i>	+	De detailtoetsing is voortvarend gestart en de resultaten voor de hoogtetoets zijn in mei al beschikbaar. De opdracht voor het uitvoeren van de stabiliteitstoets gaat deze zomer naar de markt volgens planning. De capaciteit bij bureaus voor grondonderzoek is een risico voor de planning. Klik hier voor meer informatie	+
4	<i>Spaarndammerdijk / Hollandsche IJssel:</i> Start voorbereiding verbetering waterkering (en kunstwerken)		Voorbereiding van de verbetering van de waterkering langs de Gekanaliseerde Hollandse IJssel start in het derde kwartaal. Spaarndammerdijk staat bij punt (5) legger.	+
5	<i>Actualisatie legger regionale keringen.</i>	+	Vrijgeven ontwerp voor inspraak medio 2018. Definitieve vaststelling nieuwe regionale keringen Spaarndammerdijk en Gekanaliseerde Hollandsche IJssel in november. Dit vanwege samenloop met de wijziging provinciale waterverordening.	+
6	<i>Evaluatie Nota Waterkeringen</i>	+/-	In het tweede kwartaal start Rijnland met de evaluatie van de waterkeringen.	+
7	<i>Uitvoering verbeterplan zorgplicht nav ILT-inspectie.</i>		De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft Rijnland in 2017 geaudit over de 'zorgplicht primaire keringen'. In grote lijnen was het oordeel positief, maar er is wel een aantal verbeterpunten genoemd. Deze hadden vooral betrekking op het verbeteren van sturing en rapportage over de samenhang tussen de verschillende deeltaken van de zorgplicht. Rijnland heeft een verbeterplan opgesteld en gedeeld met de ILT. Met de uitvoering van het verbeterplan is in 2017 meteen gestart. De primaire waterkeringen zijn in 2018 meegenomen in de voorjaarsinspectie en er is een grote stap gemaakt in het koppelen van de basisgegevens. Tevens is gestart met het opzetten van een pilot voor een LTAP, waarbij we actief kennis delen met HHNK.	+
8	<i>Voortzetting samenwerking muskrattenbeheer</i>	+	Huidige samenwerkingsovereenkomst loopt tot eind 2019. Voorbereidingen zijn gestart voor nieuw beleid als basis voor continuering samenwerking na 2019.	+

Lees verder: [Voldoende water](#), [Schoon & Gezond Water](#), [Waterketen](#), [BOD en Financiën concernbreed](#).

Voldoende water (Langeslag)

Doel: zorgen voor voldoende water, dus niet te veel en niet te weinig, en met de juiste kwaliteit, passend bij de functies in ons gebied, nu en in de toekomst.

Uitvoering piekberging N3MP in volle gang

Inv:
€ 57,9 mln
Expl:
€ 49,3 mln

Financieel

De exploitatieprognose valt licht lager uit, met name door incidentele meevallers (hogere opbrengst grondverkoop) en later kapitaal lenen. De investeringsprognose zal waarschijnlijk lager uitvallen door minder uitgaven aan baggerwerken.

Algehele tussenstand begin april 2018

Het programma Voldoende Water loopt goed. De piekberging Nieuwe Driemanspolder is volop in uitvoering en ook de watergebiedsplannen lopen goed. Er zijn diverse peilbesluiten in de inspraak gegaan en vele andere zijn in voorbereiding. In de dagelijkse praktijk weet Rijnland de peilen goed te handhaven. De uitvoering van baggerwerken heeft forse vertraging opgelopen doordat er nog geen duidelijkheid was over de afzet van slib met PFOS. Meer informatie in de [nadere toelichting](#).

TOP 10	Doel / gereed in 2018	T/m mrt 2018	Prognose dec 18	Toelichting
1	Peil voeren conform peilbesluit in 90% van de polders.			Gerealiseerd, loopt goed.
2	Nieuwe legger Watergangen vaststellen.			Loopt voorspoeding. Ontwerp-legger in juni in D&H behandeld.
3	(Groot) onderhoud watergangen en kunstwerken.			Baggerwerken hebben vertraging opgelopen door PFOS en door een aanbestedingsrechtszaak. Rijnland voert poldergemaalrenovaties aan het einde van het jaar uit met een andere werkwijze. Andere (grote) onderhoudswerkzaamheden liggen op koers.
4	Derden adviseren bij ruimtelijke ontwikkelingen, vergunningen verlenen en handhaven, rekeninghoudend met nieuwe Omgevingswet.			Doorlooptijd vergunningen staat tijdelijk onder druk. Na de zomer volgen nieuwe beleidsregels vanwege aangekondigde wetswijzigingen.
5	Realiseren piekberging Nieuwe Driemanspolder, afronden definitief ontwerp piekberging H'meer			Op koers. Kleine vertraging N3MP.
6	Afronden watergebiedsplan Wassenaarsche Polder, werk maken van diverse andere watergebiedsplannen			Op schema. Wassenaarsche polder eind 2018 gereed.
7	Vaststellen aanpak en prioritering voor extra opgave polders vanwege nieuwe klimaatscenario's			In maart 2018 door VV vastgesteld.
8	Afronden verlengde verkenning KWA en baggeren Gekanaliseerde Hollandsche IJssel			Oplevering in 2021 verschuift door optredende projectrisico's.
9	Start monitoren uitbreiding zeesluis bij IJmuiden			Monitoringsplan vastgesteld. Voorbereiding maatregelen om zoutindringing tegen te gaan op schema. Oplevering uitgebreide zeesluis is vertraagd, wordt 2022.

Overig

De door D&H en HWBP-2 goedgekeurde voorkeursvariant voor een drainage in de Parallel Boulevard in Noordwijk wordt geïntegreerd in het gemeentelijke project voor de reconstructie van deze boulevard. Hierbij worden de lessen vanuit de eerste maatregel meegenomen. In 2018 worden de (bestuurlijke) afspraken over de samenwerking vastgelegd, wordt het ontwerp verder uitgewerkt en gestart met de aanbestedingsprocedure. Eind 2018 wordt de definitieve subsidie aangevraagd.

Lees verder: [Voldoende water \(nader toelichting\)](#).

Wat gaat dit kosten in 2018? (in € 1.000)

Financieel 2018 (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Voldoende Water	Begroting 2018	Prognose 2018	%
Totale exploitatiekosten	50.518	49.316	98%

a. Prognose investeringsuitgaven

Programma Voldoende water	Begroting 2018	Prognose Burap-1 2018	%
Totale bruto-investeringen	57.570	57.933	101%

b. Scores projectclusters

Omschrijving	AVI	Tijd	Geld	Organi-	Infor-	Kwalitei-	Risico
	satie	matie					
Parallel Boulevard	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL
Boezemgemaal Gouda	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Piekberging Driemanspolder	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Piekberging Haarlemmermeer	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Watergebiedsplannen 1 Noord	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN
Watergebiedsplannen 2 West	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN
Watergebiedsplannen 3 Midden	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN
Watergebiedsplannen 4 Zuid	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Poldergemalen cluster 1	GEEL	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Poldergemalen cluster 2	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Lopende baggerwerken en bijkomende werken	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL
Baggerwerken	GEEL	ROOD	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Boezemgemaal Spaarndam	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN
Overnemen en afstoten assets	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN
Bosbo 2015 upgraden	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Blue Energy Centrale Katwijk	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Geen spijt maatregelen/Flying Squad 2012	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Parallel Boulevard	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Watergebiedsplannen 4 Zuid	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Overnemen en afstoten assets	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN

Toelichting / opmerkingen:

De lager dan begrote exploitatiekosten binnen Voldoende Water (€ 1,2 mln) komen voornamelijk door minder rentekosten, lagere bijdragen aan derden en kosten voor beleidsondersteunend en specialistisch onderzoek. Daarnaast zijn de opbrengsten hoger dan begroot door structurele meeropbrengsten uit verkopen vastgoed.

De investeringsprognose is licht hoger dan de begrote investeringsuitgaven (€ 0,4 mln).

- Piekberging Nieuwe Driemanspolder; de raming 2018 is € 2,5 mln lager tov de begroting door een andere verdeling van betalingen aan derden en kosten voor beleidsondersteunend en specialistisch onderzoek. Daarnaast zijn de opbrengsten hoger dan begroot door structurele meeropbrengsten uit verkopen vastgoed.
- De huidige raming van de waterplannen is € 0,7 mln hoger dan in de jaarschijf van de begroting is opgenomen. Het betreft bijdragen aan gemeenten die deze uitgaven in 2017 hebben opgegeven maar die toch pas in 2018 zijn gerealiseerd. Het betreft dus doorgeschoven kosten met ongewijzigde kredieten.
- Door slechte weersomstandigheden in het najaar van 2017 voor watergebiedsplannen West is project Papenwegsepolder verschoven naar 2018
- Twee projecten ("21 peilbesluiten van Watergebiedsplan Kust en "verwijderen sifon Nieuwkoop") betreffen doorgeschoven kosten van het voorgaande jaar, terwijl bij een project (Zuid en Noordeinderpolder, Watergebiedsplan Nieuwkoop) juist versnelde uitvoering. Alle in orde grootte van € 0,2 mln.
- Door verschuivingen in de planning is de totale raming voor poldergemalen in 2018 € 0,4 mln lager.

Lees verder op de volgende bladzijde.

Toelichting per item

	Doelstellingen en resultaten programmabegroting	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 18
1	We voeren het peil conform peilbesluit in 90% van de polders (binnen beheermarges)	+	Loopt goed, zie ook effectmonitor (in VV juli 2018)	+
2	Legger Watergangen vaststellen	+	In maart is de legger in concept afgerond. Momenteel houden we een externe consultatieronde (tot 7 mei). Volgens planning kan de legger in juni door D&H in ontwerp worden vastgesteld. Daarna volgt de inspraakprocedure.	+
3	<i>Onderhoud uitvoeren watergangen, kunstwerken:</i> – De uitvoering van cluster2 van de poldergemalen loopt volop; – We pakken jaarlijks 50 overige kunstwerken op; – We ronden de laatste baggerclusters af (behalve cluster 8) en baggeren jaarlijks zo'n 200 km in het onderhoudsprogramma (buiten PFOS verdachte gebieden); – We onderhouden ca. 2600 km watergangen conform de gedragscode Flora en Faunawet	+/-	– De uitvoering van de eerste poldergemaalrenovaties van cluster 2 start in de tweede helft van dit jaar; het merendeel wordt in 2019 gerealiseerd. – Overige kunstwerken: loopt op schema – Baggeren: Streven is om in het vierde kwartaal de uitvoering in PFOS gebied weer te kunnen oppakken. Daarnaast is er nu vertraging door juridisch aanvechten van een aanbesteding. Voorlopig lopen daardoor zowel het NH-cluster als het onderhoudscluster vertraging op. Meer info over baggerwerken in uitvoering. – Maai- en krooswerk: loopt op schema	+/-
4	<i>Adviseren derden:</i> Bij ruimtelijke ontwikkelingen, verlenen vergunningen en handhaven, inclusief anticiperen op Omgevingswet.	+/-	- Aantal planadviezen, vergunningen, etc. liggen in lijn met het vastgestelde NUP. - Doorlooptijd vergunningen staat onder druk. - Rond de zomer worden keur en beleidsregels herzien, waarbij zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met het mogelijk maken van nieuwe initiatieven (zoals bijvoorbeeld alternatieve waterberging). Met deze wijzigingsronde wordt ook geanticipeerd op de omgevingswet en de waterschapsverordening. - De overeenkomsten voor het Bergings-Rekening Courant (BRC) worden herzien en geactualiseerd. - Vrijwel alle gemeenten (>80%) hebben een periodiek waterspreekuur, waarbij plantoetsers (en andere Rijnlanders) aanwezig zijn.	+
8	<i>Piekbergingslocaties realiseren</i> - Nieuwe Driemanspolder - Haarlemmermeer	+	Naar verwachting zal de realisatie Nieuwe Driemanspolder door slechte weersomstandigheden een half jaar uitlopen, maar nog wel volgens plan in 2020 worden opgeleverd. Haarlemmermeer: In 2018 worden de laatste gronden verworven en wordt het contract opgesteld voor de realisatiefase, die na medio 2019 start.	+
9	<i>Watergebiedsplannen</i> Afronden wgp W'sche Polder Voortgang andere wgp's	+	De laatste bestekken van watergebiedsplan Wassenaarschepolder worden aanbesteed en worden in de tweede helft van 2018 uitgevoerd. De voortgang van de andere watergebiedsplannen is goed. Meer info over watergebiedsplannen.	+
10	<i>Klimaatscenario's</i> Vaststellen nieuwe prioritering extra opgave polders.	+	Is in VV van 28 maart 2018 vastgesteld.	+
11	<i>KWA-uitbreiding realiseren</i>	+/-	Naar de huidige inzichten zal het project waarschijnlijk in 2023 i.p.v. 2021 worden	+/-

	Doelstellingen en resultaten programmabegroting	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 18
	<i>KWA-uitbreiding realiseren</i>		gerealiseerd, als gevolg van enerzijds een mogelijk moeizaam gebiedsproces bij grondverwerving in de Lopikerwaard en mogelijke maatregelen bij de Doorslagsluis, een gemeentelijk monument in slechte staat en anderzijds als gevolg van onvoldoende beschikbare capaciteit. Meer info over de KWA.	
12	<i>Uitbreiding zeesluis IJmuiden monitoren</i>	+	Uitvoering zeesluis in opdracht van RWS heeft vertraging opgelopen t.o.v. de geplande oplevering in 2020. Het ontwerp van de mitigerende maatregel voor de verdubbelde zoutvracht is gereed en het is op de markt gezet (oplevering 2022). Een monitoringsplan dat ook metingen bij de Grote Sluis Spaarndam omvat, is vastgesteld inclusief procedures bij tegenvallers	+

Lees verder: [Waterveiligheid](#), [Schoon & Gezond Water](#), [Waterketen](#), [BOD en Financiën concernbreed](#).

Schoon en Gezond water (Langeslag, wnd)

Doel: samen met partners zorgen voor schoon en gezond (oppervlakte)water in de dichtbevolkte waterrijke delta van West-Nederland.

Algehele tussenstand begin april 2018

Het programma beweegt zich in de juiste richting, maar is door middelen en capaciteitsgebrek nog niet op schema. Voor de uitvoering van de complexe werkzaamheden in dit programma is extra capaciteit nodig of prioritering (zodat er geschoven kan worden met capaciteit). Meer informatie in [nadere toelichting op het programma](#).

Financieel

Inv: € 5,1 mln
Expl: € 8,1 mln

TOP 10	Doel / gereed in 2018	T/m mrt 2018	Prognose dec 18	Toelichting
1	Uitvoeren eerste maatregelen door en samen met agrarische sector namens Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.			Rijnland heeft POP3 subsidieaanvragen voorgefinancierd (o.a. drinkbakken en overkapte mestbakken, ijzerzandmaatregel bollenperceel).
2	Extra aandacht geven zuiveringsplicht boomteelt, glastuinbouw via voorlichting, vergunningverlening en handhaving.			Extra controles uitgevoerd en voorlichting gegeven. LTO heeft 'nul-lozen' protocol opgesteld.
3	Afronden Kijk op Waterkwaliteit			Positief afgesloten in de VV van 28 maart 2018. Komt terug in MJP 2019 – 2022.
4	Aanleggen vispassage boezemgemaal Spaarndam			Iets later gereed (april 2019), voor de piek intrekseizoen.
5	Afronden KRW1-maatregelen Reeuwijkse Plassen, overgang naar monitoring, beheer en onderhoud.			Laatste maatregelen uitgevoerd. Beheer en onderhoud oevers is in gang gezet. Rijnland monitort ontwikkelingen in de waterkwaliteit.
6	Afronden eerste KRW2-maatregel Langerzaarsche Plassen, starten met maatregelen in andere gebieden.			Rijnland voert luwtemaatregelen uit. Grootschalige maatregelen worden voorbereid en in 2018 ter besluitvorming voorgelegd.
7	Opstellen aanpak en prioritering KRW3/ doel 2027 (helft van de waterlichamen moet starten in één planperiode).			Planning en uitvoering staan onder druk, mede door capaciteitstekort. Uitgangspunt is om alle maatregelen in de resterende 20 waterlichamen in 2027 te hebben uitgevoerd.
8	Geïntegreerd aanpakken zwemwaterkwaliteit en blauwalgenprobleem, zoveel mogelijk met andere partijen en innovatief.			Rijnland werkt op diverse locaties met belanghebbenden aan oplossingen, met beproefde methodes en met pilots (Cronesteijn / Leiden, Europapark /Alphen (geen zwemwaterlocatie meer). Waterstofperoxidepilots lopen op drie locaties. Vereiste cofinanciering en mate van succes zorgen voor gele score.

[Meer info op de volgende pagina.](#)

Overig Schoon & Gezond Water

- *PFOS/PFOA/PFAS*
De afgelopen maanden zijn we actief bezig geweest om duidelijkheid te krijgen over de normstelling voor PFOS. Rijnland heeft de brief van Provincie NH aan het Rijk mede ondertekend. Het Rijnlandse beleid over PFOS in de waterbodem zit nu in het bestuurlijk traject.
- *Emissie lozingen vanuit waterketen*
Rijnland heeft de aanpak voor nieuwe/opkomende stoffen en lozingseisen N en P voor de awzi's afgestemd op de waterkwaliteitsdoelstellingen.
- *KRW synergie*
De uitvoering van het baggeren polder Bloemendaalpolder wordt afgerond. De aanleg van de innovatieve waterberging in Boskoop, meer onderwaterlandschap in de Zegerplas, natuurlijke oever en maatregelen in de Geerpolder starten in dit jaar. Recent is een toezegging gedaan om een kans te pakken in de Kleine Poel. Dit jaar wordt een subsidieverordening opgesteld. Het aantal kansen en de omvang van de aanvragen blijven iets achter bij de verwachting.

[Lees verder: Schoon en Gezond \(nadere toelichting\)](#)

Wat gaat dit kosten in 2018? (in € 1.000)

Financieel 2018 (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Schoon en gezond Water	Begroting 2018	Prognose 2018	%
Totale exploitatiekosten	8.117	8.099	100%

a. Prognose investeringsuitgaven

Programma Gezond en schoon water	Begroting 2018	Prognose Burap-1 2018	%
Totale bruto-investeringen	4.022	5.140	128%

b. Scores projectclusters

Omschrijving subproject	AVI	Tijd	Geld	Organi- satie	Infor- matie	Kwali- teit	Risico
Blauwalgenbestrijding 2017	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Zwemwater en blauwalgenbestrijding 2018							
Blauwe diensten voorbereiding en uitvoering	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN
Aanpak landbouwemissies	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Doelen overig water	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
KRW2 synergie	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
KRW fase 2	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN

Toelichting per item

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2018 (inclusief context)	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 18
1	<i>Agrarische sector</i> Uitvoeren eerste maatregelen namens Deltaplan Agrarisch Waterbeheer.	+/-	POP3 subsidie aanvragen zijn in uitvoering. Voorfinanciering via geldlening vanuit Rijnland is georganiseerd om de vaart er in te brengen. Binnenkort 1 ^e drinkbakken en overkapte mestbakken in veenweidegebied. Eind april 1 ^e ijzerzandmaatregel in bollenperceel.	+
2	<i>Zuiveringsplicht boomteelt, glastuinbouw</i> Extra aandacht qua voorlichting, vergunningverlening en handhaving.	+	Een 'nul-lozen protocol' is door LTO opgesteld en gezamenlijk vastgesteld. Extra controles zijn verricht en voorlichting is gegeven.	+
3	<i>Kijk op waterkwaliteit</i> Afronden bestuurlijk proces	+	Op 28 maart 2018 heeft de VV positief besloten over de uitkomsten van het proces "Kijk op Waterkwaliteit". Het proces richtte zich op enerzijds het vergroten van overzicht en inzicht in het complexe dossier, en anderzijds op het herijken van de ambities die Rijnland heeft op het gebied van waterkwaliteit. Enkele inhoudelijke accenten: • Voortzetten van het lopende (WBP5) programma • Inzet op opkomende stoffen w.o. medicijnresten, • Uitvoeren KRW2 en KRW3 (waterlichamen), • Inzet versterken op het verbeteren van de waterkwaliteit in de polders (overig water) Het proces "Kijk op Waterkwaliteit" vraagt om een herschikking van middelen. Dat is onderwerp van behandeling in het MJP 2019 - 2022	n.v.t. (afgerond)
4	<i>Aanleg vispassage boezemgemaal Spaarndam</i>	+	Aanbesteding vindt plaats in het derde kwartaal, realisatie in het vierde kwartaal en definitieve oplevering in het eerste kwartaal 2019. Streven is volledig gereed te zijn voor de piek intrekseizoen van vis in april 2019.	+
5	<i>Reeuwijkse Plassen</i> We ronden de laatste KRW1-maatregelen af en gaan over naar monitoring, beheer en onderhoud.	+	Laatste maatregelen zijn uitgevoerd. Beijzering Sloene voorlopig verlengd vanwege goede resultaten (verbetering waterkwaliteit). Beheer en onderhoud oevers is in gang gezet. Ontwikkelingen in de waterkwaliteit worden gemonitord.	+
6	<i>Langerzaarsche Plassen</i> We ronden de eerste KRW2-maatregel af en starten met andere maatregelen in andere gebieden.	+	De luwtemaatregelen zijn nu in uitvoering en de grootschalige maatregelen worden op dit moment verder onderzocht.	+
7	<i>KRW3/ doel 2027</i> We constateren dat we in het huidige tempo (ca. 10 waterlichamen per KRW-periode) de doelen (alle waterlichamen op orde in 2027) niet gaan halen. We stellen een aanpak en prioritering op voor het feit dat we nog ca. de helft van alle waterlichamen moeten starten in één planperiode.	+/-	In 2018 rondt Rijnland de planning voor de watersysteemanalyses af en bereidt de gebiedsprocessen voor. Echter door capaciteitstekort staat deze planning onder druk. Uitgangspunt is om alle maatregelen in de resterende 20 waterlichamen in 2027 te hebben uitgevoerd.	+/-

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2018 (inclusief context)	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 18
8	<i>Zwemwater en blauwalgen</i> We integreren de aanpak voor zwemwater en blauwalgen en werken op diverse locaties met andere partijen aan (innovatieve) oplossingen.	+/-	Op diverse locaties werken we met belanghebbenden aan oplossingen, met beproefde methodes en met pilots. Bacteriologische kwaliteit: 1) Cronesteijn: de gemeente Leiden heeft cofinanciering toegezegd en we onderzoeken of de maatregelen integraal kunnen worden opgepakt met het initiatief "Waterreservaat" (lokaal initiatief samen met de gemeente). 2) Europapark: In overleg met gemeente Alphen aan den Rijn en provincie is besloten om zwemlocatie na zwemseizoen 2018 af te voeren. 3) Toolenburg speelvijver: beheer door gemeente Haarlemmermeer is aangepast. We volgen de ontwikkeling van de zwemwaterkwaliteit. Blauwalgen: 1) De vervanging van de luchtmenginstallatie in de Nieuwe Meer is in voorbereiding. Het verkrijgen van cofinanciering is hier een vertragende factor (planning realisatie 2019). 2) De pilots met waterstofperoxide (Oosterduinse Meer, Klinkenbergerplas, Zoetermeerse Plas) worden conform planning uitgevoerd.	+/-

Lees verder: [Waterveiligheid](#), [Voldoende water](#), [Waterketen](#), [BOD en Financiën concernbreed](#).

Waterketen (Haan)

Doel: het doelmatig en zo duurzaam mogelijk verwerken van het afvalwater van huishoudens en bedrijven, zodanig ook dat het geloosde water (effluent) voldoet aan de vastgestelde norm.

Algehele tussenstand begin april 2018

De meeste indicatoren in het programma waterketen scoren goed. Dat betekent dat we op koers liggen om de resultaatafspraken uit de begroting te halen. De belangrijkste indicator, de effluentkwaliteit, scoort echter niet goed. Dit heeft vooral te maken met de onderhoudstoestand van de assets en het, daarom noodzakelijke, grote aantal renovaties dat loopt waardoor zuiveringen tijdelijk minder presteren. We zullen alle zeilen moeten bijzetten om het aantal zuiveringen dat niet goed presteert niet te laten oplopen. We verwachten dat het nog enkele jaren duurt voordat alle zuiveringen voldoende op orde zijn. Meer informatie is te vinden in de [nadere toelichting](#).

Financieel

Inv: € 35,6 mln

Expl: € 70 mln

De exploitatieprognose valt per saldo licht lager uit, met name door incidentele meevallers (o.a. hogere opbrengst grondverkoop), hoewel ook sprake is van tijdelijke meerkosten voor awzi's teneinde de zuiveringsresultaten snel te kunnen verbeteren.

Zonneweide awzi Katwijk

TOP 10	Doel / gereed in 2018	T/m mrt 2018	Prognose dec 18	Toelichting
1	Effluentnormen: het effluent voldoet aan de (maatwerk)norm.			6 awzi's voldeden het eerste kwartaal niet aan de wettelijke normen. We moeten alle zeilen bijzetten om nieuwe overschrijdingen te voorkomen, omdat op 10 van de 22 zuiveringen (renovatie)projecten lopen en daarnaast ook vrijwel overal de proces-automatisering wordt vernieuwd.
2	Centrale proceskamer: 12 zuiveringen zijn eind 2018 aangesloten.			Inmiddels heeft Rijnland 8 van de beoogde 18 awzi's aangesloten. Later dit jaar komen er vier bij. Het project loopt, maar heeft veel aandacht nodig.
3	Groot onderhoud, centralisatie en vernieuwing: oplevering diverse awzi werken.			In 2018 werken we aan de renovaties of groot onderhoud op diverse awzi's en gemalen. Veel ervan worden afgerond. We starten met Zwanenburg en 'Velsen 2'.
4	Samenwerking Waterketen: o.a. Dunea-Rijnland Noordwijk/ Noordwijkerhout en i(A)WKP's.			Samenwerkingen lopen naar wederzijdse tevredenheid.
5	Assetmanagement: risicogestuurd, verdere ontwikkeling LTAP (eind 2018).			Rijnland actualiseert continu de LTAP op basis van inspecties en andere vernieuwde inzichten
6	Strategisch Waterketen Plan af. Eind 2018.			Beide op schema.
7	Slibstrategie af. Eind 2018.			
8	Opkomende stoffen: voorstel (pilot) maatregelen.			De koers van Kijk op Waterkwaliteit werken we uit in twee pilots die in 2019 en 2020 moeten gaan draaien op de beide Leidse zuiveringen.

Lees verder: [Programma Waterketen nadere toelichting](#).

Programma Waterketen nadere toelichting

Wat gaat dit kosten in 2018? (in € 1.000)

Financieel 2018 (in € 1.000)

Exploitatie

Programma Waterketen	Begroting 2018	Prognose 2018	%
Totale exploitatiekosten	71.390	69.953	98%

a. Prognose investeringsuitgaven

Programma Waterketen	Begroting 2018	Prognose Burap-1 2018	%
Totale bruto-investeringen	36.140	35.649	99%

b. Scores projectclusters

Omschrijving subproject	AVI	Tijd	Geld	Organi-satie	Infor-matie	Kwali-teit	Risico
Gemaal Geregracht	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Verbreed GRP+ Heemstede	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
HAZOP	GROEN	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Vervolgproject op project AWZI Velsen I vervangen monsternamen kasten op AWZI's	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Meetinstrumenten AWZI's							
AWTG Warmond renoveren	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
AWZI Velsen	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
AWZI Leiden ZW uitbreiding	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Vervangen procesautomatisering	GEEL	GROEN	GROEN	GEEL	GROEN	GEEL	GEEL
Cluster Zuiveren Noord-Holland	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
AWZI Katwijk beluchting ombouwen	GEEL	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GEEL
Cluster Alphen, Nieuwveen en sluitingen	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
Cluster Zwaanshoek, Aalsmeer en Rijsenhout	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN
AWZI Haarlem Waarderpolder energiefabriek	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN	GROEN

Toelichting / opmerkingen:

Exploitatieprognose

Het verschil van € 1,4 mln wordt voor het grootste deel veroorzaakt door lagere kapitaallasten en lagere kosten uit samenwerkings-overeenkomsten. Verder hebben we te maken met hogere grondverkoopopbrengsten en hogere incidentele opbrengsten door afrekening BTW inzake SBG. Hiertegenover staat een hogere post voor afvalverwerking op zuiveringen i.v.m. schoonmaken van beluchtingstanks en inhuur externe slibontwatering.

Investeringsprognose

De investeringsprognose is licht lager dan begroot (€ 0,5 mln).

- Voor het cluster veilig werken is nu € 0,7 mln meer geraamd dan in de begroting 2018 opgenomen. Dit komt doordat de kosten voor de HAZOP in Leiden ZW en Leiden Noord zijn doorgeschoven van 2017 naar 2018. De maatregelen zijn inmiddels gerealiseerd.
- Het cluster Proces-automatisering was voor € 9,7 mln begroot in 2018, de huidige raming voor de jaarschijf 2018 is € 9,1 mln. Het overall project loopt, maar het heeft extra aandacht nodig om conform de afspraken en het krediet gerealiseerd te worden.
- Het zuiveringscluster Velsen II is als project opgevoerd (totaal over 3 jaar € 5 mln) en voor 2018 is € 1,0 mln opgenomen.
- Cluster Alphen, Nieuwveen en sluitingen is € 0,7 lager dan begroot door wijziging in de planning en versnelling in uitvoering. Kosten die eerder geraamd waren voor 2018 zijn in 2017 al uitgegeven.
- Cluster Zwaanshoek, Aalsmeer en Rijsenhout valt voor jaarschijf 2018 € 1,5 hoger uit door aanvullende werkzaamheden door aannemer en extra kosten door vertraging in oplevering. Per saldo kan het krediet overigens worden verlaagd. Zie bijlage 'kredietmutaties'.

Lees verder op de volgende bladzijde.

Toelichting per item

[Home](#)

Bestuurlijk aandachtspunt:

In de volgende tabel scoren veel indicatoren positief. Per indicator klopt dat. De conclusie dat het in de waterketen als geheel goed loopt, klopt echter niet. De belangrijkste indicator, effluentkwaliteit, scoort namelijk niet goed en de langetermijneffecten (zie de eveneens geagendeerde effectmonitor) halen we niet. De onderhoudstoestand van de assets vormt de belangrijkste oorzaak hiervan. Uit de LTAP blijkt dat we een enorme opgave hebben in onderhoud en renovaties van onze zuiveringsassets. De VV heeft begin 2018 kennis genomen van de staat van onze assets, via de memo "Onderhoud en Assetmanagement; Beter sturen door meer inzicht". We doen momenteel wat we hierover hebben afgesproken in de begroting 2018, maar om de assets in goede staat te brengen is meer nodig. Zowel in de renovaties (projecten) als het dagelijks beheer als het dagelijks en groot onderhoud. In het MJP2019 hebben we daarom meer geld en meer capaciteit opgenomen voor de waterketen.

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2018 (inclusief context)	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prognose dec 18
1	<i>Effluentnormen</i> Totdat de installaties weer voldoen aan de ontwerpnormen is er een verruiming van de lozingseisen. De lozingseisen blijven wel binnen de wettelijke normen uit het activiteitenbesluit.	-	In het eerste kwartaal van 2018 voldeden 6 awzi's niet aan de wettelijke normen. Deels door overschrijdingen in 2017 waar we vanwege de methodiek van voortschrijdend jaargemiddelde nog een tijd last van hebben. Er zijn 2 zuiveringen waar door extreme weersomstandigheden eenmalig slibuitspoeling heeft plaatsgevonden (waarbij overtreding heel 2018 geldt). We moeten alle zeilen bijzetten om nieuwe overschrijdingen te voorkomen, omdat op 10 van de 22 zuiveringen projecten lopen en daarnaast ook vrijwel overal de proces-automatisering wordt vernieuwd. Een nadere toelichting op de effluentnormen komt eveneens in de VV van 4 juli 2018.	-
2	<i>Centrale proceskamer</i> Eind 2018 hebben we 12 awzi's aangesloten op de centrale proceskamer (CPK); dit is incl. al voor 2018 aangesloten zuiveringen.	+/-	In het eerste kwartaal van 2018 hebben we 3 zuiveringen aangesloten op de CPK. Later dit jaar volgen er nog 4, en samen met de 5 die in 2016/2017 zijn aangesloten zijn dat er 12. Het project loopt maar heeft veel aandacht nodig (zie ook de projectscores achterin dit hoofdstuk).	+/-
3	<i>Renovaties</i> O.a. inspecties en geenspijmaatregelen slibvergistingstorens van Haarlem Waarderpolder, het opheffen van de zuiveringen Heemstede en Schalkwijk en de procesautomatisering. renovatie van 4 transportgemalen en van slibretourvijsels op 2 awzi's; beluchting Katwijk; aanleg transportgemaal en persleiding Rijnsaterwoude.	+	In 2018 werken we aan de renovaties of groot onderhoud op diverse awzi's en gemalen. De belangrijkste: • We hebben de renovatie van Zwaanshoek afgerond, Rijsenhout gesloten (Aalsmeer sluit in mei) en de nieuwe gemalen Rijsenhout en Zuidrand afgerond. Daarmee is "OPAH" vrijwel afgerond. • We zijn gestart met de inspecties van de eerste slibvergistingstoren op Haarlem Waarderpolder. • We hebben ook de renovatie van de beluchting in Katwijk afgerond. • We starten de voorbereiding voor de renovatie en uitbreiding van Zwanenburg, incl. de sluiting van Heemstede en Schalkwijk. • We starten "Velsen2", waarin we restpunten uit de renovatie van awzi Velsen oppakken. Hiermee voldoen we grotendeels aan de afspraken uit de begroting. Echter, de LTAP laat zien dat er nog veel meer onderhoud en renovaties nodig zijn	+

	Doelstellingen en resultaten uit de Programmabegroting 2018 (inclusief context)	Score t/m mrt	Toelichting (referentie = begroting 2018, tenzij beleid door VV is gewijzigd)	Prog- nose dec 18
			om alle assets in goede toestand te brengen en houden.	
4	<i>Samenwerking waterketen</i> • Opleveren ketenplannen voor de vier sub-regio's en realiseren bijbehorende vervolgacties. • Samenwerken Dunea awts • Samenwerken Dunea / Noordwijkerhout	+	De voortgang en aanpak verschilt per regio; bij drie regio's ligt er een vastgesteld ketenplan en werken we aan de vervolgacties, in één regio werken we aan het ketenplan dat eind 2018 gereed is. De samenwerking met Dunea loopt goed. We hebben de samenwerkingsovereenkomst verlengd en verbreed met op het gebied van het noodvoorraadbeheer van persleidingonderdelen en beheer van procesautomatisering. De samenwerking afvalwaterketen Noordwijkerhout loopt naar tevredenheid van alle partijen. Onduidelijk is nog of de fusie tussen Noordwijk en Noordwijkerhout hier invloed op zal hebben.	+
5	<i>Assetmanagement / risicogestuurd onderhoud</i> • LTAP's aanscherpen • Werken met de Bedrijfswaarden/Risicomatrix en risicoregister • Onderzoeken nieuwe ontwikkelingen.	+	Op basis van inspecties en andere vernieuwde inzichten actualiseren we de LTAP continue. Westellen in 2018 een risicomatrix op maar het is de vraag of we deze in 2018 al bestuurlijk kunnen laten vaststellen. We onderzoeken zelf, of kijken mee bij onderzoeken van derden, diverse nieuwe ontwikkelingen.	+
6	<i>Strategisch waterketenplan</i> Inclusief slibstrategie en beleid opkomende stoffen.	+	We werken aan de actualisatie van het strategisch zuiveringsplan. Afronding staat gepland tegen het einde van het jaar. Hierin nemen we alle ontwikkelingen van de afgelopen periode mee en voor zover mogelijk de ontwikkelingen rondom slib en opkomende stoffen. Op die beide laatste punten loopt in 2018 ook een apart besluitvormingstraject.	+
7	<i>Opkomende stoffen</i> Pilots opstellen	+	De VV heeft 28 maart met het vaststellen van de koers van Kijk op Waterkwaliteit, ook de focus op de opkomende stoffen bevestigd. Deze koers werken we nu uit in twee pilots die in 2019 en 2020 moeten gaan draaien op de beide Leidse zuiveringen. We zoeken nadrukkelijk naar mogelijkheden voor subsidie.	+

Lees verder: [Waterveiligheid](#), [Voldoende water](#), [Schoon & Gezond Water](#), [BOD en Financiën concernbreed](#).

Programma Bestuur, Organisatie en Dienstverlening(B.O.D.) (v.d. Sande, Kastelein, Pluckel)

Het programma BOD heeft tot doel de organisatie zodanig te ondersteunen dat deze doelstellingen kunnen worden bereikt. Daarnaast vallen onder dit programma Rijnlandbrede onderwerpen en de thema's uit het coalitieakkoord zoals vernieuwend besturen, duurzaamheid en innovatie.

Algehele tussenstand begin april 2018

Het programma BOD behoeft aandacht. Zo zijn privacy en informatiebeveiliging onderwerpen binnen de hele sector aandachtspunten, waarbinnen Rijnland relatief goed op schema zit. Reguliere bedrijfsvoering is vooralsnog geborgd, ondanks hoge werkdruk en ziekteverzuim bij enkele afdelingen. Meer informatie in de [nadere toelichting](#).

Inv:
€ 1,8 mln

Expl:
€ 33,9 mln

Financieel

De onderschrijding op de exploitatiebegroting van € 0,6 mln wordt met name veroorzaakt door hogere invorderingopbrengsten van de BSGR en lagere WOZ kosten dan begroot. Verder vallen de kosten van voorgaande jaren voor de samenwerkingsovereenkomst met HHSK lager uit (financiële unit).

TOP 10	Doel / gereed in 2018	T/m mrt 2018	Prognose dec 18	Toelichting
1	a. Strategisch besluit Energiedossier b. Uitvoering vastgestelde maatregelen	 	 	Opiniephase op 28 maart succesvol afgerond in VV. Realiseren van maatregelen verdient aandacht.
2	Team 2020			De uitgezette activiteiten liggen op schema.
3	Vorbereiden omgevingswet:			Op koers. Later dit jaar volgen bestuurlijke keuzes voor Waterschapsverordening en Projectbesluit.
4	Omgevingsgerichtheid:			De relatiemanagers jagen actief klimaatadaptatie en stresstesten aan. Met alle gemeenten lopen gesprekken over strategische samenwerking/-agenda's (SSA's). Inmiddels hebben we een SSA met Zoetermeer, Katwijk/Dunea en Velsen.
5	Informatiebeveiliging:	 	 	Informatiebeveiliging is versterkt opgepakt. Uitvoering van alle maatregelen vraagt veel van de organisatie. De redundante ringkoppeling locatie Archimedesweg, onze ICT-partner HHSK en het externe rekencentrum in Delft zijn gerealiseerd. Procesautomatisering is eind dit jaar compliant aan BIWA.
6	Privacy regelgeving:			We werken hard aan het op 25 mei gereed hebben van de minimaal benodigde zaken voor de AVG. Alle medewerkers hebben verplichte training gevolgd. De volledige implementatie is naar verwachting eind dit jaar gereed.
7	Innovatie:			Position paper wordt in zomer aan bestuur voorgelegd. VV-infobijeenkomst geweest over circulaire economie.
8	Calamiteitenorganisatie:			Het Calamiteitenhuis Rijnland is inhoudelijk geactualiseerd en nu klaar voor vaststelling. Werving rollen met wachtdienst wordt lastiger. Een kwaliteitsmeting is voorzien in de 2 ^e helft 2018.
9	Vorbereiden waterschapsverkiezingen:			Afgestemd met Unie van Waterschappen. Cursus georganiseerd voor kandidaten.

TOP 10	Doel / gereed in 2018	T/m mrt 2018	Prognose dec 18	Toelichting
10	Veilig werken			Tweede training leidinggevendens gehouden. Software veiligheidsincidenten in mei 2018 operationeel. Hazops en maatregelen uitgevoerd voor awzi's met atex-installaties. De uitvoering van diverse RI&E's en voortvloeiende maatregelen is gestart.

Overig

Capaciteit en vacaturevervulling

Het aantal medewerkers dat Rijnland heeft verlaten ten opzichte van de instroom was in het eerste kwartaal licht hoger dan eind 2017. Door de aantrekkende arbeidsmarkt verloopt vervanging van inhuur door vast personeel trager dan gepland en is het invullen van vacatures lastiger geworden, hetgeen tot knelpunten begint te leiden (o.a. bij PA, omgevingsgericht werken en I-projecten).

Internationaal

Op 22 maart is de Blue deal internationaal getekend. Dit is een afspraak tussen de waterschappen en het Rijk (ministerie van Buitenlandse zaken en ministerie van Infrastructuur en Waterstaat) gericht op het versterken van de inzet van de waterschappen op het vlak van internationale projecten. Eind maart is met de Roemeense Rijkswaterstaat samen met andere waterschappen gezocht naar toekomstige samenwerkingsvormen. Daarnaast wordt in het kader van het Kingfisherproject in Zuid Afrika, een missie (mei) van drie Catchment Management Agencies naar Nederlands voorbeeld.

Subsidieontvangsten

De volgende lopende en aangevraagde subsidieprojecten zijn bestuurlijk relevant:

- Waterveiligheid: het HWBP-subsidieproject Versterking IJsseldijk is in uitvoering. HWBP-subsidie kustversterking Katwijk is in eindfase. Ook heeft het HWBP subsidie toegezegd voor de drainage in de parallel boulevard te Noordwijk. Verder is Rijnland betrokken bij het opstellen van de Europese subsidieaanvraag voor de implementatie Nationale Adaptatie Strategie (NAS).
- Voldoende Water: Ruim € 1,0 mln is toegezegd door de provincie NH en MRDH voor de Nieuwe Driemanspolder en in procedure is € 0,36 mln bij de Landschapstafel.
- Schoon en gezond water: € 0,1 mln Europese subsidie is toegezegd voor nvo's Grote Polder en € 0,043 mln voor Zegerplas.
- Waterketen: € 1,5 mln subsidie voor zonneweide AWZI Katwijk, € 0,36 mln subsidie voor onderhoud monumenten (molens en gemalen) en subsidieaanvragen voor verwijdering medicijnresten in voorbereiding.
- BOD: € 0,28 mln subsidie toegezegd voor de implementatie van de Omgevingswet.

Een nadere toelichting ligt desgewenst ter inzage.

Gemeenlandshuis Spaarndam

Het project loopt vertraging op doordat de bestemmingsplanprocedure langer duurt dan verwacht. De verdere afronding van dit project zal t.z.t. in de VV worden behandeld.

Lees verder: [Programma B.O.D. nadere toelichting](#)

Programma Bestuur, Organisatie en Dienstverlening (B.O.D.) nadere toelichting**Wat gaat BOD kosten in 2018? (in € 1.000)****Financieel 2018 (in € 1.000)***Exploitatie*

Programma BOD	Begroting 2018	Prognose 2018	%
Totale exploitatiekosten	34.508	33.864	98%

a. Prognose investeringsuitgaven

Programma B.O.D.	Begroting 2018	Prognose Burap-1 2018	%
Totale bruto-investeringen	1.644	1.822	111%

Toelichting / opmerkingen:**Exploitatiekosten:**

De onderschrijding van € 0,6 mln wordt met name veroorzaakt door hogere invorderingsoptbrengsten van de BSGR en lagere WOZ kosten dan begroot. Verder vallen de kosten van voorgaande jaren voor de samenwerkingsovereenkomst met HHSK lager uit (financiële unit).

Investeringsuitgaven

De huidige raming van automatiseringsprojecten ('I-projects') ligt € 0,3 mln hoger dan begroot voor 2018, het betreft doorgeschoven kosten uit 2017 door vertraging van de projecten Vastgoedbeheersysteem en Digitaal 2017. Voor diverse IT-gerelateerde projecten waren er begin dit jaar knelpunten in de capaciteit en daardoor planning. Dit werd onder meer veroorzaakt door uitval van mensen of het niet beschikbaar hebben van de juiste rollen. Hierop zijn inmiddels maatregelen getroffen waardoor de projecten nu volop in uitvoering zijn.

Lees verder op de volgende bladzijde.

Toelichting per item

	Doel / gereed in 2018	Score t/m mrt 2018	Toelichting	Prognose dec 18
1	Energiedossier: - Strategisch besluit nemen over het realiseren van energieneutraliteit. - Uitvoeren reeds vastgestelde maatregelen, zoals de zonneweide Katwijk en diverse energiebesparingsprojecten	+ +/-	Na een constructief BOB-proces heeft de VV op 28 maart ingestemd met algemene stemmen. De realisatie van maatregelen ligt op schema. Door tijdelijke onderbezetting is er nog geen optimale inzet bij de Regionale Energie Strategieën en borging data management/rapportages. De 'smart polder' vergt duidelijkheid over extern eigenaarschap. De business-case Blue Energy wordt later dit jaar afgerond, waarbij er duidelijkheid komt over financiering en eigenaarschap. De business case over mogelijke zonnepanelen op het hoofdkantoor (Archimedesweg) is gereed en wordt later dit jaar bestuurlijk besproken.	+ +/-
2	Team 2020: Versterken resultaatgericht leiderschap via realisatie van toegesneden opleidings- en intervisietraject.	+	De uitgezette activiteiten liggen op schema. De organisatie- en resultaatmanagers komen steeds beter in hun nieuwe (matrix-)rol. Het merendeel van de leidinggevendenden heeft een ontwikkelassessment gedaan en werkt aan persoonlijke ontwikkeling. De effecten zullen de komende twee jaar zichtbaar worden.	+
3	Voorbereiden omgevingswet: - Voorleggen richtinggevende bestuurlijke keuzes over Waterschapsverordening en projectbesluit. - In kaart brengen aansluiting op Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	+	Rijnland bereidt bestuurlijke keuzes voor rondom Waterschapsverordening en Projectbesluit. Het tweede onderzoek rondom DSO is in voorbereiding. Voor samenwerken met ketenpartners breiden we de groep die aan pilots meedoet uit voor olievlekwerking. Vanuit de projecten rondom het omgevingsgericht maken van Rijnland werken we nauw samen.	+
4	Omgevingsgerichtheid: - Op- en vaststellen strategische Samenwerkingsagenda's met externe relaties opgesteld, te beginnen met gemeenten, die hier zelf al toe bereid zijn. - Afsluiten stedelijke waterplannen.	+ +	De relatiemanagers jagen zowel bestuurlijk als ambtelijk actief klimaatadaptatie en stresstesten aan. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie is aangegeven dat iedere gemeente in 2018 een stresstest moet gaan doen. Rijnland heeft hierbij een stimulerende rol. Met alle gemeenten lopen gesprekken over strategische samenwerking/-agenda's (SSA's). Inmiddels hebben we een SSA met Zoetermeer, Katwijk/Dunea en Velsen. De stedelijke waterplannen en bijbehorende kredieten worden per 31 dec. 2018 afgesloten. Rijnland is met de betreffende gemeenten in gesprek.	+ +
5	Informatiebeveiliging: Realiseren van geprioriteerde maatregelen en vergroten robuustheid ICT-infrastructuur door o.a. koppeling extern rekencentrum en op hoger plan brengen cybersecurity van procesautomatisering.	+/- +	Informatiebeveiliging is versterkt opgepakt, via een nieuwe Chief Information Security Officer (CISO), een Operational Security Officer (OSO) (start Q2) en een uitwerking van het informatiebeveiligingsplan inclusief toetsing via kpi's. Uitvoering van alle maatregelen vraagt veel van de organisatie. De redundante ringkoppeling van locatie Archimedesweg, onze ICT-partner HHSK en het externe rekencentrum in Delft zijn tot stand gebracht. Hierdoor is er een belangrijke stap gezet in het vergroten van de robuustheid van de ICT-infrastructuur. Voor procesautomatisering is gestart met het maken van een plan van aanpak om eind van dit jaar compliant te zijn aan de BIWA.	+ +

	Doel / gereed in 2018	Score t/m mrt 2018	Toelichting	Prognose dec 18
6	<i>Privacy regelgeving:</i> Implementeren conform Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).	+/-	We werken hard aan het op 25 mei gereed hebben van de minimaal benodigde zaken voor de AVG. Alle medewerkers moeten vóór 25 mei een verplichte training volgen op het gebied van het voorkomen en melden van datalekken. Voor de volledige implementatie (nieuwe werkprocessen beschrijven, oude bestanden opschonen etc) is meer tijd en menskracht nodig, maar dit zal naar verwachting eind 2018 op orde zijn. Nadere info op de website.	+
7	<i>Innovatie</i> • Versterken innovatief klimaat • Vaststellen innovatie-ambitie in position paper • Versterken sociale duurzaamheid (verder gaan dan participatiewet)	+/- +	We werken aan een position paper die deze zomer aan het bestuur wordt voorgelegd. Daarnaast werken we aan het stimuleren van innovatief klimaat door bij het management aandacht hiervoor te vragen en frequent aandacht te besteden aan trends en ontwikkelingen. De circulaire economie stond centraal in een recente info-VV. Een bestuurlijk besluit rondom participatiewet (rekening houdend met nieuwe Quotumwet) wordt deze zomer genomen. Het huidige aantal gerealiseerde banen is 7,86. In 2018 werken wij aan drie extra banen. Nadere info op de website.	+
8	<i>Calamiteitenorganisatie:</i> blijvend kwaliteit verbeteren en deze toetsen via onderzoek.	+	Het Calamiteitenhuis Rijnland is inhoudelijk geactualiseerd en nu klaar voor vaststelling. De werving voor rollen met een wachtdienst wordt lastiger. Een kwaliteitsmeting is voorzien in de 2 ^e helft 2018.	+
9	<i>Vorbereiden waterschaps-verkiezingen</i> (20 maart 2019)	+	Rijnland stemt de voorbereiding af met Unie van Waterschappen. Rijnland heeft een cursus "Actief in het waterschap" georganiseerd om kandidaten te interesseren. Meer info op de Rijnlandse website.	+
10	<i>Veilig werken</i> • Houden van managementtraining • Professioneler registreren van veiligheidsincidenten • Afronden atex-maatregelen • Uitvoeren geprioriteerde maatregelen uit risico inventarisatie en evaluatie (RI&E)	+	In januari is een tweede training voor leidinggevenden gehouden. Voor het registreren en afhandelen van veiligheids-incidenten, wordt de HSE (Health, Safety & Environment) software module ingezet. Deze is naar verwachting in mei 2018 operationeel. Voor de zuiveringen met ATEX installatie Leiden Noord, Leiden Zuidwest en Velsen zijn de HAZOPS en de technische maatregelen uitgevoerd. Daarmee zijn de installaties nu technisch voldoende veilig. Op de awzi Haarlem W'polder worden nog nadere maatregelen genomen. De uitvoering van diverse RI&E's van de installaties en voortvloeiende maatregelen zijn gestart.	+

Lees verder: [Waterveiligheid](#), [Voldoende water](#), [Schoon & Gezond Water](#), [Waterketen en Financiën concernbreed](#).

Exploitatiebegroting 2018 versus prognose 2018

Op basis van de huidige inzichten verwacht Rijnland over 2018 een positief resultaat van circa € 3,7 mln. De verwachte mutaties ten opzichte van de exploitatiebegroting 2018 staan in de volgende tabel.

	I	II	II - I
Omschrijving Kostensoortgroep (in € 1.000)	Begroting 2018	Prognose 2018 obv Burap-1	Vershil
Lasten:			
Rente en afschrijvingen	61.609	60.309	-1.300
Personeelslasten	61.664	61.664	0
Goederen en diensten van derden	76.963	77.373	410
Bijdragen aan derden	13.735	14.135	400
Toevoegingen voorzieningen/onvoorzien	10.100	9.950	-150
Totaal lasten	224.071	223.431	-640
Baten:			
Financiële baten	90	290	200
Personeelsbaten	556	556	0
Goederen en diensten aan derden	15.358	17.658	2.300
Bijdragen van derden	689	689	0
Interne verrekeningen	13.453	13.453	0
Belastingopbrengsten	192.588	193.188	600
Totaal baten	222.734	225.834	3.100
Saldo baten en lasten	1.337	-2.403	-3.740
Egalisatie van tarieven	1.337	1.337	0
Verwacht exploitatieresultaat	0	-3.740	-3.740

Rente- en afschrijvingen (-/- € 1,3 mln)

Per saldo dalen de kapitaallasten ten opzichte van de gewijzigde begroting. Dit heeft de volgende oorzaken:

- De geprognosticeerde rentelasten zijn met € 0,7 mln verlaagd. Door onder andere het positieve jaarrekeningresultaat 2017 blijft Rijnland langer onder de wettelijk bepaalde kasgeldlimiet van € 51,5 mln. Hierdoor kan later en minder langgeld aangetrokken worden. Daarnaast kan daardoor optimaal gebruik gemaakt worden van de momenteel negatieve rente op kortgeld leningen.
- De afschrijvingskosten liggen € 0,7 mln lager, omdat per saldo enkele projecten later worden gerealiseerd dan waarmee in de begroting was gerekend.

Personeelslasten (+/+ € 0,0 mln)

Hoewel sprake is van minder fte's dan begroot, handhaaft het college de personele begroting, rekeninghoudend met de nog te werven begrote extra fte's in een krappe arbeidsmarkt.

Goederen en diensten van derden / bijdragen aan derden (+/- € 0,4 mln)

Er is sprake van divers uiteenlopende mutaties:

- Diverse externe adviesposten en bijdragen aan derden zijn verlaagd, voornamelijk vanwege structurele onderbestedingen (-/- € 0,7 mln).
- De kosten voor zuiveringsbeheer komen € 0,4 mln hoger uit door per saldo meer schoonmaakkosten in zuiveringstanks, noodzakelijk voor het realiseren van de gestelde lozingseisen.
- De bruto-kosten aan het belastingsamenwerkingsverband BSGR liggen € 1,1 mln hoger. Deze verhoging is overwegend 'boekhoudkundig' en wordt veroorzaakt doordat invorderingsopbrengsten vanaf 2018 rechtstreeks aan deelnemende BSGR-organisaties worden uitgekeerd. Tegenover de € 1,1 mln aan extra kosten staat een baat van € 1,3 mln aan extra opbrengsten (invorderingsopbrengsten voor Rijnland). De kostenstijging van de BSGR-bijdrage als gevolg van de gewijzigde kostprijsystematiek was overigens reeds begroot.
- Overige mutaties (-/- 0,4 mln) zijn o.a. minder uitgaven grensoverschrijdend afvalwater, lagere rijksbijdrage in berekening WOZ- kosten.

Bijdragen aan derden (+/- € 0,4 mln)

De bijdrage aan het HoogWaterBeschermsprogramma ligt € 0,4 mln hoger dan begroot vanwege hogere en eerdere uitgaven van de HWBP-deelnemers.

Toevoegingen voorzieningen / post onvoorzien (-/- € 0,15 mln)

De post 'onvoorzien' van € 0,15 mln is, net als in het MJP 2019-2022, geschrapt, mede door de positieve jaarrekeningresultaten van voorgaande jaren.

Opbrengst goederen en diensten van derden /bijdragen derden (+/- € 2,3 mln)

De meeropbrengst voor verkochte en nog te verkopen terreinen is verhoogd met € 1,0 mln. De samenwerking met Schieland voor de gezamenlijke financiële unit leverde over 2016 en 2017 een positief resultaat op van € 0,2 mln. Verder is van Schieland een baat ontvangen die aanvankelijk als opbrengst binnen een gezamenlijk ICT-krediet was begroot (+/- € 0,35 mln). Tot slot leidde de afwikkeling van de 'BTW-stichting' (SBG) tot een eenmalige heffingsrenteopbrengst van € 0,2 mln.

Relevant is de eerdergenoemde meeropbrengst vanuit de BSGR van € 1,3 mln, waar per saldo € 1,1 mln aan kosten tegenover staan.

Belastingopbrengsten

Ten tijde van deze burap was de meest recente belastingcampagne in volle gang. De eerste, voorzichtige inzichten laten over de hele linie een bescheiden stijging zien van € 0,6 mln. In de tweede burap volgt de definitieve bijstelling.

Investeringsprojecten (in € 1.000)

In de volgende tabel staat het begrote en geprognosticeerde investeringsvolume over 2018.

Totaal programma's	Begroting 2018	Prognose Burap-1 2018	%
Totale bruto-investeringen	117.870	119.798	102%
Concernbrede korting begroting 2018	13.870		
Directiekorting	nvt	21.798	
Totale bruto-investeringen (incl kortingen)	104.000	98.000	94%

Het totaal van de geprognosticeerde investeringsuitgaven komt per saldo enigszins lager uit, met name door minder uitgaven voor baggerwerken. Een toelichting per programma is via de inhoudsopgave terug te vinden.

Resultaatverdeling

Het positieve resultaat in deze burap vergt een besluit over de verdeling van deze middelen. Het gros van deze mutaties is overwegend incidenteel. De structurele mutaties zijn verwerkt in het MJP 2019-2022.

In geval van meevallers heeft het bestuur aangegeven dat deze als eerste moeten worden aangewend voor 'schulden saneren / aflossen' om te komen tot een duurzamer financieel beleid. De volgende prioriteit is de lastendruk zo lang mogelijk op 2% te houden, gevolgd door 'innovatie en besparende maatregelen een kans geven'.

Het college stelt voor om het positieve resultaat in te zetten voor een duurzamer financieel beleid, door in 2018 minder personele kosten te activeren. Dit is ook een van de keuzemogelijkheden binnen het MJP 2019-2022. Eind 2018 komt hiermee de post 'opbrengst geactiveerde lasten' lager uit dan was begroot. In het bijgevoegde VV-besluit is een en ander verder uitgewerkt.

Personele informatie

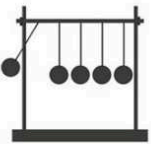
De geprognosticeerde personele kosten komen overeen met de begroting. In totaal verwacht Rijnland voor vast en tijdelijk personeel € 50,8 mln te besteden conform begroting. De vacatureruimte was eind maart 34 fte of 2% van de toegestane formatie. In 2017 was afgesproken dat 15 fte aan inhuurkrachten mocht worden omgezet in een vast dienstverband. In 2017 hebben 7 fte aan inhuurkrachten hiervan gebruik gemaakt. In het eerste kwartaal van 2018 is het niet gelukt om (een deel van) de overige acht vast aan te nemen. Dit omdat de marktsituatie voor werknemers zozeer is verbeterd dat er meer uitstroom is gekomen dan met instroom kan worden gecompenseerd.

Het ziekteverzuim van de afgelopen twaalf maanden is 5,2% en over het eerste kwartaal 6,3%. De Rijnlandse referentie (openbaar bestuur en overheidsdiensten) kwam uit op 5%. De directie heeft in april 2018 een verzuimaanpak bepaald met de intentie het verzuim te doen dalen.

Toetsing

De uitkomsten van iedere Burap behoren te passen binnen door het algemeen bestuur vastgestelde toetsingskaders en een oprecht beeld tonen in hoeverre Rijnland de (begrote) resultaten en doelstellingen doelmatig en doeltreffend realiseert. Een en ander is vastgelegd in de waterschapswet en hiervan afgeleide toetsingskaders zoals het WBP5 en de programmabegroting 2018.

Op basis van deze Burap is de VV in de gelegenheid om per programma en concernbreed een inschatting te maken in hoeverre de doelstellingen en prestaties uit de programmabegroting 2018 worden bereikt. Een plus-score bijvoorbeeld geeft aan dat de activiteit conform de begroting wordt gerealiseerd.

Input	Throughput	Output	Outcome	Impact
De inzet, middelen: • Mensen en hun vaardigheden • Assets c.q. installaties • Euro's en budgetten	De activiteiten en processen: • Activiteiten • Projectfasen • E.d.	De concrete afgesproken, op te leveren resultaten, producten of diensten.	De te bereiken effecten, veranderingen voor Rijnland	Te bereiken effecten voor de samenleving / stakeholders van Rijnland

In iedere burap ligt het accent op de procesmatige voortgang – de meeste resultaten worden na meerdere jaren bereikt – en de ingezette middelen. De effecten komen aan bod in de WBP5-Effect- en Middelenmonitor 2017 (EMML) (meerjarige terugblik) en het MJP (vierjarige vooruitblik). De resultaten staan centraal in de begroting die ieder najaar wordt behandeld.

Resultaatgericht sturen voor een waterschap behoeft geen *rocket science* te zijn. Kpi's zoals de hoogte van het zuiveringsresultaat en het aantal kilometers gerenoveerde 'robuuste' waterkering worden al jaren toegepast en geven duiding aan elementaire risico's zoals bedrijfszekerheid, compliance en imago.

De belangrijkste conclusie in de Effect en Middelen Monitor 2017 (EMML) is dat de resultaten en effecten van twee programma's zelfs enigszins voor op het WBP5-schema liggen (waterveiligheid, voldoende water), terwijl twee andere programma's aandacht behoeven én ook krijgen (Schoon & Gezond Water, Waterketen). De voortgang van de belangrijkste maatregelen voor deze programma's komt in deze burap aan bod, het gros via de GOTIK-scores.

Al met al constateerden de toetsers geen significante afwijkingen van de toetsingskaders.

Lees verder: [volledig toetsingsrapport, actueel overzicht van restrisico's en verbonden partijen](#).

Middelen en toetsing Nadere toelichting financiën, risico's en toetsing

Interne controles (rechtmatigheid) en audits (doelmatigheid, doeltreffendheid) en rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft gedurende 2018 twee onderzoeken uitgevoerd (duurzaamheid, asset management). Deze komen in de VV van juli. De RKC heeft nog geen besluit genomen over een volgend onderzoek.

Rijnland is druk bezig met het realiseren van de aanbevelingen van vorige RKC-onderzoeken en audits, met name voor informatiebeveiliging. Internal audits en verbijzonderde interne controles staan gepland voor de tweede helft van het jaar.

Stand van zaken risicoparaagraaf programmabegroting 2018

Mede ook door het geprognosticeerde overschot is de bijgestelde exploitatiebegroting na deze burap voldoende robuust om de eventuele consequenties van de volgende restrisico's te dekken.

	Omschrijving restrisico (met portefeuillehouder)	Stand van zaken en prognose 2018
1	PFOS-sanering (v.d. Sande) Vanwege het blusmiddelincident op Schiphol in de zomer van 2008 is de bodem onder vijf opslagbassins, waarin tijdelijk blusmiddel bevattend water is opgeslagen, vervuild met PFOS. Hoewel Rijnland zichzelf niet verantwoordelijk acht, heeft op 17 juli 2014 de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State het beroep tegen een handhavingsbesluit van de provincie Noord-Holland voor de slibsanering ongegrond verklaard. PFOS in baggerwerken (Langeslag) Relevant is dat tijdens enkele baggerwerken eveneens PFOS is aangetroffen.	De verontreiniging onder de bassins wordt nog altijd beheerst, zodat de verontreiniging zich niet verder verspreidt. Omdat er geen (landelijke) normen voor PFOS zijn wordt deze situatie tot op heden in stand gelaten. In 2017 hebben de provincie Noord-Holland en de gemeente Haarlemmermeer wel normen opgesteld. Hiermee kan o.a. bepaald worden wat de (on)mogelijkheden zijn voor hergebruik van de verontreinigde grond en wat mogelijke terugsaneerwaarden zijn. Tot op heden heeft dit niet tot concrete voorstellen van het bevoegd gezag geleid. Rijnland overlegt enkele malen per jaar met alle betrokkenen over de beheersing van de verontreiniging en mogelijke eindoplossingen en zal het bestuur tijdig informeren indien zich nieuwe ontwikkelingen voordoen. Het Rijk heeft nog geen normen voor PFOS, PFOA en of andere stoffen uit de PFAS-groep vastgesteld voor (water)bodem. De normen kunnen leiden tot hogere kosten voor het baggerprogramma, zeker als de PFAS-problematiek groter is dan verwacht. De risico's zijn verdere stagnatie van het baggerprogramma (actueel sinds 2017) en eventueel hogere meerkosten (niet actueel in 2018).
2	Hogere of lagere kapitaallasten dan begroot? (Pluckel, allen) De grootste kostenpost van Rijnland betreft de kapitaallasten. Een wijziging van 1,0% rente betekent een begrotingsmutatie van € 1,0 mln. De afschrijvingskosten over 2018 worden mede bepaald door de circa 60 projecten die gedurende 2018 worden opgeleverd. Wijzigingen in de opleverdatum of de projectuitgaven kunnen een significant effect hebben op deze begroting.	Rijnland heeft de kapitaallasten enigszins neerwaarts bijgesteld. Belangrijkste reden hiervoor is een licht lagere en vooral latere behoefte aan kapitaal.
3	Meer (correctief, groot) onderhoud dan begroot, minder effluentkwaliteit (Haan, Langeslag) Het risico bestaat dat correctief onderhoud – mede door nog steeds groeiend inzicht in de assets– hoger uitkomt dan begroot. Een risico dat hier mee samenhangt is het voldoen aan de lozingseisen van de awzi's. De komende drie jaar werkt Rijnland aan een ingrijpend renovatieprogramma van de awzi's om ook in de toekomst te kunnen	Vooralsnog is het exploitatiebudget voor onderhoudskosten gelijkgehouden. De zuiveringsresultaten voldoen dit jaar nog niet aan de lozingseisen. Mede hierdoor acht Rijnland het noodzakelijk om o.a. meer beluchtingstanks schoner te maken dan was begroot. Per saldo is sprake van € 0,4 mln extra kosten. Het college acht de exploitatiebegroting voldoende robuust om eventuele hogere

	Omschrijving restrisico (met portefeuillehouder)	Stand van zaken en prognose 2018
	voldoen aan de KRW doelstellingen. De uitvoering van dit programma verhoogt tijdelijk het risico op een mindere effluentkwaliteit (nutriënten).	onderhoudskosten te dekken uit andere kostenposten, onder het motto 'komt er iets bij, dan moet er ook iets af'.
4	Personele (rest)risico's (Kastelein) De kans bestaat dat het personele budget over 2018 niet toereikend is. Uitdagingen zijn onder meer: • Vergrijzing en een krappe arbeidsmarkt. • Ook doen zich frequent ontwikkelingen voor die vragen om extra 'handjes'. • Het werk of vakgebied vraagt om aangescherpte of nieuwe vaardigheden die niet door eenieder voldoende kunnen worden waargemaakt. •	In het eerste kwartaal is sprake van een significante vacatureruimte. Alles overwegende stelt het college voor om de prognose gelijk te houden aan de begroting. De vv wordt tijdens de behandeling van het MJP in de gelegenheid gesteld om vanaf 2019 minder uren te activeren, met name de niet-directe projecturen van Rijnlandse medewerkers.
5	Financiering te herstellen calamiteiten (allen) Jaarlijks heeft Rijnland te maken met diverse en uiteenlopende calamiteiten. De oorzaken kunnen zowel extern als intern zijn. De bestrijding en het herstel naar de oorspronkelijke of gewenste situatie vergt een noodzakelijke financiering die vaak niet begroot is. Persleidingbreuken en piekbuien zijn hiervan terugkerende voorbeelden.	Er was sprake van één relevante calamiteit (persleidingbreuk in wederom H'meer) waarvan de herstelwerkzaamheden binnen de begroting kunnen worden opgevangen, zowel qua personele inzet als materiële gevolgen.
6	Juridische risico's (meerdere poho's) Rijnland heeft in 2016 diverse rechtszaken c.q. juridische risico's lopen. In bijna alle gevallen is sprake van los van elkaar staande incidenten en lopen (hogere) beroepen, zoals: a) Kustversterkingen in Katwijk en Noordwijk kans op claims op nadeelcompensatie. b) Gerechtelijke procedures opstalrechten c) Overige arbitragezaken.	<i>a. Nadeelcompensaties (Pluckel):</i> Voor het Kustwerk Katwijk zijn tot nu toe circa 80 nadeelcompensatie-verzoeken afgewikkeld. Over een aantal claims lopen beroepsprocedures bij de rechtbank. Het kan nog enige tijd duren tot half 2018 naar verwacht wordt, voordat alle kwesties definitief zijn afgerond. De toegewezen claims passen binnen het projectbudget en komen voor vergoeding door het HWBP in aanmerking. De nadeelcompensatieverzoeken en bijbehorende concept-adviezen over de kustversterking Noordwijk zijn grotendeels gereed. Rijnland heeft het HWBP eveneens gevraagd voor een bijdrage in de bijbehorende uitgaven. <i>b. Opstalrechten' (v.d. Sande):</i> De Hoge Raad heeft uitspraak gedaan en Rijnland op nagenoeg alle punten in het gelijk gesteld. De tegenpartij, SBOH, is verder gaan procederen, over het bouwrijp maken van de grond waarop de opstalrechten zich bevinden. Rijnland ziet een en ander met vertrouwen tegemoet. De uitspraak wordt medio 2018 verwacht. <i>c. Overige arbitragezaken (Langeslag):</i> Over een baggerwerk in Bloemendaal wees de arbitragecommissie in november 2017 de vordering van de aannemer op enkel punten af, maar was de uitspraak overwegend negatief voor gemeente en Rijnland. In overleg met de gemeente is niettemin besloten daartegen geen hoger beroep in te stellen. De budgettaire gevolgen van de uitspraak voor Rijnland zijn binnen de financiële kaders gebleven en in 2017 verwerkt.

	Omschrijving restrisico (met portefeuillehouder)	Stand van zaken en prognose 2018
7	Meer opbrengsten? (Pluckel) Een positief risico is dat gedurende 2018 sprake is van meer – voornamelijk incidentele – opbrengsten dan begroot. Mede vanwege het voorzichtigheidsprincipe heeft Rijnland niet alle mogelijke incidentele opbrengsten begroot. Het betreft met name boekwinsten op de mogelijke verkoop van terreinen.	In deze burap is sprake van incidentele meeropbrengsten. Enkele afrekeningen uit voorgaande jaren (SBG, financiële unit R'dam) pakten positiever uit dan begroot en. De belastingcampagne was ten tijde van deze burap nog in volle gang. Op basis van de eerste inzichten houdt Rijnland rekening met een enigszins hogere opbrengst.
8	Tariefdifferentiatie ongebouwd wegen (Pluckel) Een risico dat de verdeling van waterschapslasten raakt is de uitspraak van de rechtbank Overijssel over verharde openbare wegen (28-12-2016). De uitspraak is dat de tariefdifferentiatie voor ongebouwd wegen zich alleen mag uitstrekken over verharde weggedeelten, en niet zoals nu inclusief onverharde gedeeltes. Dit zou betekenen dat de belastingcategorie overig ongebouwd een deel van de waterschapsbelastingen van de wegeigenaren voor zijn rekening moet nemen, wat kan leiden tot een tariefsverhoging van ca. 10% voor ongebouwd overig.	Het gerechtshof Arnhem-Leeuwarden heeft de uitspraak van de rechtbank Overijssel op 12 december 2017 in hoger beroep bevestigd. Het waterschap heeft tegen de uitspraak van het Gerechtshof beroep in cassatie bij de Hoge Raad ingesteld. Verwachting is dat het ongeveer één jaar kan duren voordat de Hoge Raad met een beslissing komt. De Unie van Waterschappen volgt de procedure op de voet en adviseert de waterschappen over de uitkomst. Vooralnog hebben wegbeheerders in Rijnlands gebied geen concrete bezwaren gemaakt tegen de aanslagen.
9	Asbest verwijderen van daken (Langeslag, Haan) Nieuwe wetgeving verplicht Rijnland om asbest-van daken te verwijderen vóór 2024.	Rijnland gaat de daken inventariseren en een kostenraming opstellen, mede in het kader van veilig werken.

Toetsing: de kaders

De uitkomsten van iedere Burap behoren te passen binnen door het algemeen bestuur vastgestelde toetsingskaders en een oprecht beeld tonen in hoeverre Rijnland de (begrote) resultaten en doelstellingen doelmatig en doeltreffend realiseert. Een en ander is vastgelegd in de waterschapswet en hiervan afgeleide toetsingskaders zoals het WBP5 en de programmabegroting 2018.

De uitkomsten van de Burap moeten passen binnen de toetsingskaders van:

1. de in november 2017 vastgestelde programmabegroting 2018;
2. financiële beleidskaders en budgettaire uitgangspunten;
3. de wettelijke vereisten uit de waterschapswet (artikel 108) die zijn vertaald naar Rijnlands verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (VV 5-11-2008).
4. Eventuele door de VV goedgekeurde afwijkingen van de programmabegroting 2018

Ad 2: de **financiële beleidskaders** bestaan onder meer uit:

- a. Nota Weerstandscapaciteit en risicobeheersing;
- b. Kostentoedelingsverordening;
- c. Specifieke financiële regelingen en verordeningen, o.a. de nota vaste activa, nota reserves en voorzieningen;
- d. Overige budgettaire uitgangspunten.

Ad 3: de betreffende artikelen uit de “**verordening** beleids- en verantwoordingsfunctie van het Hoogheemraadschap van Rijnland” zijn artikel 7 tot en met 9. De essentie hiervan is dat het college de VV informeert in hoeverre doelstellingen, prestaties en middelen op koers liggen en of bijsturing of begrotingswijzigingen noodzakelijk zijn.

Toetsing: bevindingen en conclusies

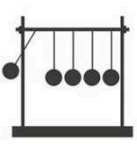
1. Bereikte en te bereiken prestaties, doelstellingen en effecten, toetsbaar op doelmatigheid en doeltreffendheid (art. 7.1)

Op basis van deze Burap is de VV in de gelegenheid om per programma en concernbreed een inschatting te maken in hoeverre de doelstellingen en prestaties uit de programmabegroting 2018 worden bereikt. Een plus-score bijvoorbeeld geeft aan dat de activiteit conform de begroting wordt gerealiseerd (hoofdstuk 1).

Procesmatig

In de vv van 4 juli 2018 wordt circa de helft van de jaarlijkse P&C-rapportages behandeld. De andere helft komt in de november-vergadering. De verbanden tussen de P&C-rapportages worden toegelicht in een aan de behandeling voorafgaande memo.

Leidend hierbij zijn het zogeheten Logic-model (input –output – outcome) en de Plan Do Check Act-cirkel van Deming. Beide zijn impliciet verankerd in artikel 108 van de Waterschapswet en de Rijnlandse Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie.

Input	Throughput	Output	Outcome	Impact
De inzet, middelen: • Mensen en hun vaardigheden • Assets c.q. installaties • Euro's en budgetten	De activiteiten en processen: • Activiteiten • Projectfasen • E.d.	De concrete afgesproken, op te leveren resultaten, producten of diensten.	De te bereiken effecten, veranderingen voor Rijnland	Te bereiken effecten voor de samenleving / stakeholders van Rijnland

In iedere burap ligt het accent op de procesmatige voortgang – de meeste resultaten worden na meerdere jaren bereikt – en de ingezette middelen. De effecten komen aan bod in de WBP5-Effect- en Middelenmonitor 2017 (EMML) (meerjarige terugblik) en het MJP (vierjarige vooruitblik). De resultaten staan centraal in de begroting die ieder najaar wordt behandeld.

Inhoudelijk

Resultaatgericht sturen voor een waterschap behoeft geen *rocket science* te zijn. Kpi's zoals de hoogte van het zuiveringsresultaat en het aantal kilometers gerenoveerde 'robuuste' waterkering worden al jaren toegepast en geven duiding over elementaire risico's zoals bedrijfszekerheid, compliance en imago.

De belangrijkste conclusie in de Effect en Middelen Monitor 2017 (EMML) is dat de resultaten en effecten van twee programma's zelfs enigszins voor op het WBP5-schema liggen, terwijl twee andere programma's aandacht behoeven én ook krijgen. De voortgang van de belangrijkste maatregelen voor deze programma's komt in deze burap aan bod, het gros via de GOTIK-scores.

2. (Netto) exploitatiekosten en investeringsuitgaven per programma (art. 7.2)

Deze zijn in de voorgaande hoofdstukken weergegeven per programma. Zowel concernbreed als per programma zijn geen (geprognosticeerde) overschrijdingen geconstateerd.

3a. Afwijkingen van betekenende mate van prestaties en doelstellingen, per programma en concernbreed (art. 9.1, 9.4)

De in de vorige hoofdstukken gesignaleerde 'minnen' en 'plusminnen' bieden de VV inzicht in de relevante afwijkingen van doelstellingen e.d. ten opzichte van de programmabegroting 2018.

Verder is getoetst in hoeverre de door de VV in 2018 goedgekeurde (totaal)kredieten passen binnen de toetsingskaders. Deze zijn in drie categorieën verdeeld:

1. Kredieten passend binnen de kaders van de programmabegroting 2018.
2. Kredieten die niet in de programmabegroting 2018 waren geraamd.
3. Kredieten die significant hoger zijn dan de programmabegroting 2018.

In de VV's van januari tot en met mei 2018 zijn in totaal 9 kredieten vastgesteld. De toetsing 'achteraf' van de verleende kredieten is als volgt:

Verstrekte (verzamel)kredieten 2018 (januari t/m mei VV)		Aantal
1	Binnen kaders programmabegroting 2018	8
2	Kredieten die niet in de programmabegroting 2018 waren geraamd	0
3	Kredieten die significant hoger zijn dan de programmabegroting 2018	1
Totaal		9

Van één voorbereidingskrediet liggen de geprognosticeerde uitvoeringskosten significant hoger dan de programmabegroting 2018. Dit is aangepast in het MJP 2019-2022. Verder werd de vispassage bij boezemgemaal Spaarndam met instemming van de vv gedekt uit het budget 'over te nemen en af te stoten assets'.

Het merendeel van de dit jaar door de vv goedgekeurde kredieten was conform de begroting. Ten opzichte van vorige jaren is dit een verbetering.

3b. Afwijkingen van betekenende mate van ingezette en in te zetten middelen, per programma en concernbreed (art. 7.2, 7.3, 9.5, 9.6)

De financiële afwijkingen, zowel in de exploitatie als bij investeringsuitgaven, zijn per programma en concernbreed in de voorgaande hoofdstukken uiteengezet.

4. Overschrijdingen nettokosten exploitatie > 10%

Er zijn geen feitelijke overschrijdingen in de exploitatiekosten, zowel per programma als concernbreed. De post onvoorzien is tot nu toe niet gebruikt.

5. Overschrijdingen goedgekeurde kredieten

Er is geen sprake van feitelijke kredietoverschrijdingen op basis van de meest recente investeringsprognose, rekeninghoudend ook met een gemaximeerde overschrijding van 10% of vijf ton per project.

6. Onderschrijdingen goedgekeurde kredieten

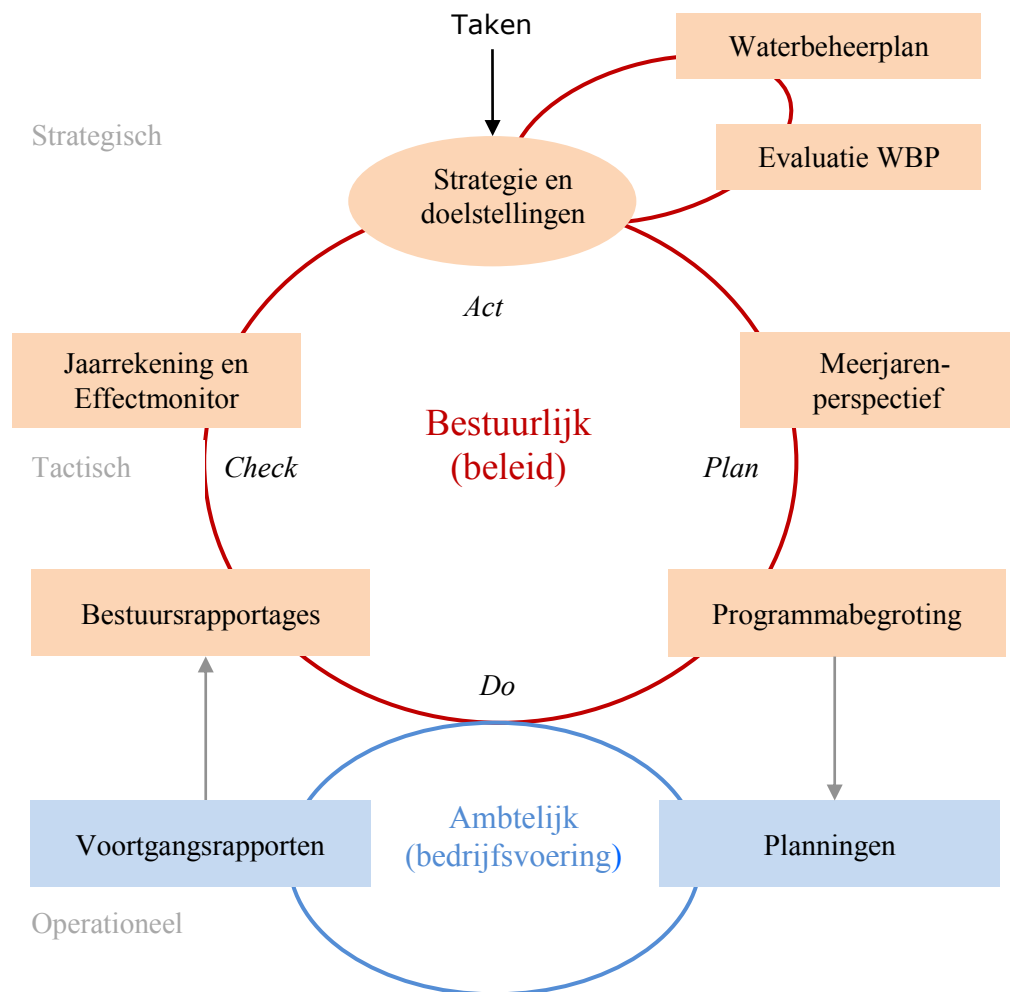
Deze burap bood aanleiding tot een groot aantal verschuivingen in kredieten. De grootste is de kredietverlaging van VIJG van € 7,5 mln. Verder was sprake van enkele kleinere verlagingen. Het volledige overzicht vindt u [hier](#).

Significante geprognosticeerde onderschrijdingen in baggerwerken, te renoveren poldergemalen en stedelijke waterplannen zijn nog niet voldoende uitgekristalliseerd en komen in de volgende burap terug.

Lees verder: [specificatie kredietmutaties, begrotingswijziging, nadere toelichting verbonden partijen](#)

Nadere toelichting leeswijzer

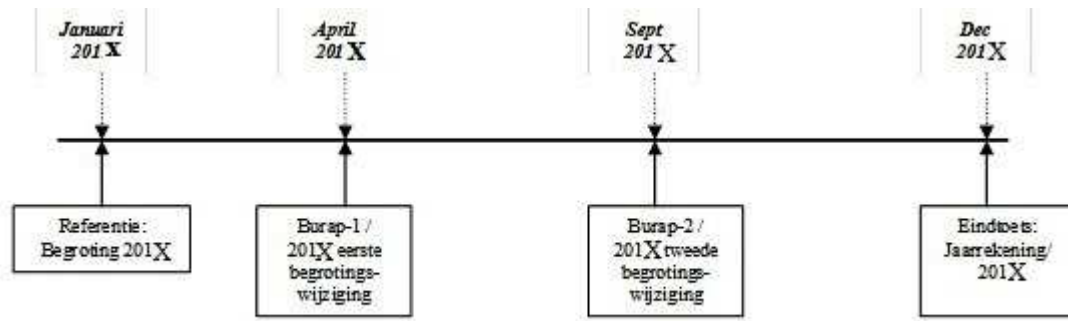
De positie van de tussentijdse rapportages staat in het volgende cyclische beleidsproces van plannen, uitvoeren, rapporteren, checken en bijsturen.

De begroting 2018 komt voort uit het MJP. Deze Burap presenteert de resultaten tot 1 april 2018. Met de resultaten en prognose van deze eerste burap en de jaarrekening 2017 wordt rekening gehouden in het MJP 2019-2022, dat tegelijk is geagendeerd. De tweede burap vormt mede de input

voor de begroting, die op dezelfde vergadering is geagendeerd. Eventuele relevante ontwikkelingen tussen medio april en de VV-behandeling in juli zijn in het VV-voorstel via de optionele oplegnotitie opgenomen.

De Programmabegroting 2018 is de referentie voor in hoeverre de resultaten zijn of worden gehaald. Indien besluiten van de Verenigde Vergadering invloed hebben op de doelstellingen en resultaten uit de programmabegroting, dan is dit zowel in de tekst als in de scores verwerkt. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Per aandachtspunt is sprake van een feitelijke score, de score tot en met de Burap-periode, i.c. 1 januari– 1 april 2018 en een geprognosticeerde score. Deze heeft betrekking op geheel 2018. Scores worden weloverwogen toegekend, de totstandkoming ervan is geen exacte wetenschap. Centraal per programma staat de bij de begroting afgesproken 'top tien' van aandachtspunten. Soms is overigens sprake van iets meer of minder aandachtspunten. Overige relevante aandachtspunten staan onder deze top tien toegelicht.

Legenda projectclusterscores

De volgende tabel geeft een toelichting op de scores van de projectprestaties. Deze scores zijn oorspronkelijk van toepassing op individuele projecten en niet zozeer op projectclusters. Het clusteren of bundelen van deze scores naar één projectcluster is een mix van expert judgement door de opdrachtgevers en de projectorganisatie, waar nodig in samenspraak met de portefeuillehouder.

Algemene Voortgang Indicator (AVI)	Een weloverwogen gemiddelde van een serie indicatoren: Groen: Alle indicatoren zijn groen of O, I en K zijn geel Geel: Eén van de indicatoren T, U, G of R zijn geel of O, I en K zijn rood Rood: Twee van de indicatoren T, U, G of R zijn rood.
T(ijd)	Groen : Voortgang conform afgesproken mijlpalen OG én eindmijlpaal (oplevering) wordt gehaald. Geel: Voortgang afgesproken mijlpalen dreigt niet gehaald te worden, maar eindmijlpaal wordt gehaald. Rood: Eindmijlpaal wordt niet gehaald of er is geen actuele planning opgesteld.
G(eld)	Groen: project wordt binnen het totale gevoteerde krediet +/- 5% of max € 250 ke uitgevoerd Geel: project wordt uitgevoerd binnen de totale gevoteerde krediet +/- 10 % of max 500 ke uitgevoerd. Rood: Mogelijke overschrijding en noodzaak voor een aanvullend of teruggave van krediet.
O(rganisatie)	Groen: Projectbezetting is op orde en binnen begrootte aantal uren (in aantallen uren). Geel: Capaciteit dreigt niet beschikbaar te zijn en kleine overschrijding op geraamde uren (in aantallen uren). Rood: Capaciteit niet beschikbaar en/of significante overschrijding op aantal uren.
I(nformatie)	Groen: De systemen (Corsa en Prosa) zijn up to date Geel: De systemen (Corsa en Prosa) dreigen niet up to date te zijn Rood: De systemen (Corsa en Prosa) zijn niet up to date.
K(waliteit)	Groen: Het project wordt opgeleverd zoals in de scope staat. Geel: Het project dreigt niet te worden opgeleverd zoals in de scope staat. Rood: Het project wordt niet opgeleverd zoals in de scope staat.
R(isico)	Groen: De endogene risico's van het project zijn geïnventariseerd en beheersmaatregelen worden gemonitord. Post onvoorzien is toereikend om de risico's te dekken. Geel: Risico('s) dreigen op te treden ondanks de (geïmplementeerde) beheersmaatregelen en/of post onvoorzien dreigt te overschrijden. Rood: De endogene risico('s) van het project zijn opgetreden en hebben invloed op de scope van het project en/of post onvoorzien wordt overschreden.

Verbonden partijen

I. GR Slibverwerking 2009 (als aandeelhouder in HVC)	
Naam	GR Slibverwerking 2009
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	gemeenschappelijke regeling
Wat levert het Rijnland op als klant	Voorzieningszekerheid slibverwerking op een duurzame wijze tegen een aanvaardbare prijs. Zie ook toetsingskader opt-outregeling HVC. Vastgesteld in de VV van 26-1-2011.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Optimalisatie in de slibketen met het zoveel mogelijk beperken van de slibproductie en daardoor kosten beperken en op termijn opbrengsten te genereren. Met een grote partner als HVC vermindert de kwetsbaarheid van het slibverwerkingsproces. Met HVC kunnen duurzaamheids- en efficiencydoelstellingen gerealiseerd worden waarvoor de 5 waterschappen alleen te klein zijn en niet de kennis en ervaring voor kunnen mobiliseren.
Bestuur en evt. toezicht	Dagelijks bestuur bestaande uit db-leden van deelnemende waterschappen met een voorzitter van Rijnland. Toezicht op HVC door een Raad van commissarissen met 8 leden, waaronder 1 commissaris expliciet namens de waterschappen.
Jaar van oprichting/instelling	GR vanaf 2009
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in algemeen en dagelijks bestuur.
Algemene doelstelling / businesscase	Voorzieningszekerheid slibverwerking op een duurzame wijze tegen een aanvaardbare prijs. Zie ook toetsingskader opt-outregeling HVC. Vastgesteld in VV van 26-1-2011.
Beoogde resultaten voor 2018	Optimalisatie in de slibketen met het zoveel mogelijk beperken van de slibproductie: duidelijkheid verkrijgen over de uitgestelde fosfaatterugwinning met de bedoeling dit te bespoedigen. Zorgen voor een gematigde tariefsontwikkeling en het onderbezettingsverlies van de slibverbrandingsinstallatie tot een minimum beperken.
Gerealiseerde resultaten 2018	Volledige bezetting slibverbrandingsinstallatie. Fosfaatterugwinning niet eerder dan 2019. De eventuele financiële baten hiervan zijn nog onzeker.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 0 (eind 2017)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 0,06 mln (eind 2017)
Rijnlands financieel belang	Deelneming in HVC via GR € 11.345
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

II. NWB	
Naam	Nederlandse Waterschapsbank
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Wat levert het Rijnland op als klant	De aandelen van de NWB zijn voor 81% in handen van de waterschappen, waaronder Rijnland. Hiermee is Rijnland verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Vanwege de economische crisis zijn er strengere internationale richtlijnen (Basel-3) waardoor voorlopig geen dividend aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd). Voorheen was dit wel het geval en een extra motivatie om een aandelenpakket aan te houden. Gezien de winstgevendheid van de bank komt dividenduitkering vanaf 2018 weer in zicht. De NWB opereert op een traditionele manier met een laag risicoprofiel en is daarmee een bovengemiddeld betrouwbare financier. Dit draagt bij aan een stabiele renteontwikkeling.
Bestuur en evt. toezicht	Driehoofdige directie, onder toezicht van Raad van commissarissen met 8 leden.
Jaar van oprichting/instelling	1953 (na de watersnoodramp)
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in Algemene vergadering van Aandeelhouders
Algemene doelstelling / businesscase	De aandelen van de NWB zijn voor 81% in handen van de waterschappen, waaronder Rijnland. Hiermee is Rijnland verzekerd van een efficiënte en effectieve toegang tot geld- en kapitaalmarkten.
Beoogde resultaten voor 2018	Het voldoen aan Basel 3-normering (eigen vermogen) per 1 januari 2019. Hiervoor aanvullend hybride vermogen aantrekken (eigen/vreemd vermogen met een gemengd karakter). Er is in 2016 en 2017 al hybride vermogen aangetrokken van provincies om aan de Basel 3-norm te voldoen maar dit is nog niet toereikend.
Gerealiseerde resultaten 2018	Mogelijk in 2018 een besluit over een verlicht regime voor Basel 3 voor banken met een publieke taak. Dan zou de NWB eerder aan de kapitaaleisen voldoen en kan met ingang van 2019 weer dividend worden uitgekeerd.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 1.628 mln (eind 2017)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 85.168 mln (eind 2017)
Rijnlands financieel belang	Deelneming € 825.000, vanaf 2012 tot nader order geen dividenduitkering meer vanwege vereiste vermogensopbouw op grond van Basel-3. Met ingang 2019 komt dividenduitkering weer geleidelijk op gang.
Verandering Rijnlands belang?	Nee

III. Meergrond	
Naam	MeerGrond, be- en verwerking van baggerspecie
Vestigingsplaats	Hoofddorp
Rechtsvorm	Vennootschap onder firma
Wat levert het Rijnland op als klant	Bedrijfsvoering is gestaakt. Aanloophase van het project inrichting van het terrein als onderdeel van Park-21 zodat zo spoedig mogelijk (maar niet eerder dan 2018) opgeleverd kan worden en de grond aan de gemeente Haarlemmermeer kan worden geleverd.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Geen, functie als strategisch baggerdepot voor Rijnland is achterhaald. Nu heeft een verantwoorde ontmanteling en oplevering aan de gemeente conform de afspraken prioriteit.
Bestuur en evt. toezicht	Drie bestuursleden, managementteam bestaande uit 4 leden
Jaar van oprichting/instelling	1999
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in bestuur en ambtenaar in MT
Algemene doelstelling / businesscase	Dit was om op een kosteneffectieve manier baggerspecie te verwerken. Oorspronkelijke doelstelling (voorzieningszekerheid) is achterhaald. Nu wordt gestreefd naar een bedrijfseconomisch zo verantwoorde beëindiging van het bedrijf.
Beoogde resultaten voor 2018	Beheer van het terrein zonder incidenten en overlast voor de omgeving. Vast kosten zoveel mogelijk verder beperken. Druk houden op de gemeente voor totstandkoming van de MER die nodig is voordat de benodigde omgevingsvergunning kan worden aangevraagd.
Gerealiseerde resultaten 2018	De instandhoudingskosten tot een minimum teruggebracht. MER van gemeente Haarlemmermeer in de zomer gereed. Start werkzaamheden verwacht in 2019.
Eigen vermogen (peildatum)	-/- € 0,6 mln (eind 2016)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 0,3 mln (eind 2016)
Rijnlands financieel belang	Storting participatie € 60.000
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

IV. SBG	
Naam	Stichting Beheer van het Gemeeneland
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Stichting
Wat levert het Rijnland op als klant	Niet meer van toepassing, Rijnland maakt geen gebruik meer van sale and leaseback. Het Polderhuis in Hoofddorp is via Rijnland onderverhuurd voor een marktconforme prijs.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Niet meer aan de orde. BTW-belastingprocedure is op een verantwoorde wijze afgewikkeld. Voor wat betreft het beheer van de erfgoedpanden Gemeenlandshuis en Polderhuis is de meerwaarde onderwerp van discussie.
Bestuur en evt. toezicht	Vijf bestuursleden
Jaar van oprichting/instelling	1994
Vertegenwoordiging Rijnland	Twee hoogheemraden in stichtingsbestuur
Algemene doelstelling / businesscase	Erfgoedbeheer waarbij twee historische panden voor onbepaalde tijd in beheer zijn genomen.
Beoogde resultaten voor 2018	Zoveel mogelijk ruimte in het erfgoed verhuren (via Rijnland). Nu de belastingprocedure is afgewikkeld, onderzoeken of SBG nog bestaansrecht heeft.
Gerealiseerde resultaten 2018	Statuten aangepast en bestuur verkleind tot drie personen.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 3,7 mln (eind 2016)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 0,1 mln (eind 2016)
Rijnlands financieel belang	Stichting, daarom geen participatie
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

V. UvW	
Naam	Unie van Waterschappen
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Vereniging
Wat levert het Rijnland op als klant	Ontwikkeling gemeenschappelijk beleid, lobby en werkgeversorganisatie. Lidmaatschap is verplicht.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Voor de uitvoering van bijv. Bestuursakkoord Water is de Unie onmisbaar. Dat geldt ook voor de lobby voor de vergroting van het EMU-aandeel en de vermindering van fiscale belemmeringen op samenwerking.
Bestuur en evt. toezicht	Zes bestuursleden o.l.v. 1 voorzitter. Alle 25 waterschappen zijn in de ledenvergadering vertegenwoordigd.
Jaar van oprichting/instelling	1927
Vertegenwoordiging Rijnland	Dijkgraaf in algemeen bestuur UvW
Algemene doelstelling / businesscase	Ontwikkeling gemeenschappelijk beleid, lobby en werkgeversorganisatie (verplicht lidmaatschap)
Beoogde resultaten voor 2018	Uitvoering Bestuursprogramma en Bestuursakkoord Water. Kostenbeheersing zodat niet meer dan 1% contributieverhoging nodig is. Invloed op 'wateronderwerpen' aanwenden.
Gerealiseerde resultaten 2018 Eigen vermogen (peildatum)	Vorbereiding verkiezingen en lobby tegen uitbreiding afvalstoffenheffing op zuiveringsslib. Contributieverhoging op inflatieniveau.
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 0,8 mln (eind 2017) € 11,3 mln (eind 2017)
Rijnlands financieel belang	Contributie 2018: € 0,6 mln
Verandering Rijnlands belang?	Nee

VI. Aquon	
Naam	Aquon, instituut voor wateronderzoek en advies
Vestigingsplaats	Den Bosch
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Wat levert het Rijnland op als klant	Schaalvoordelen op zowel kosten als kwaliteit.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Voor 2018 is voor het indicatieve meetprogramma en de instandhoudingskosten een bijdrage van € 3,9 miljoen voorzien, bestaande uit vergoeding kosten meetnet en garantieregeling. Synergievoordelen op kosten zijn hierin verwerkt.
Bestuur en evt. toezicht	Negen bestuursleden waaruit een db en een voorzitter wordt gekozen
Jaar van oprichting/instelling	2011
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in algemeen en dagelijks bestuur
Algemene doelstelling / businesscase	Schaalvergroting welke leidt tot vergroting van de efficiency, vermindering van de kwetsbaarheid, benutting van de mogelijkheden tot continue kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering en versterking van de innovatiekracht.
Beoogde resultaten voor 2018	Voorstel en besluitvorming voor AQUON 3.0 waarin opgenomen: aantal locaties op basis van Programma van Eisen en Business Case, criteria voor 'make or buy', vastlegging prestatie-indicatoren.
Gerealiseerde resultaten 2018	Verdere voorbereiding AQUON 3.0 waarbij dit jaar een business case wordt uitgewerkt. Set prestatie-indicatoren uitgebreid.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 0,3 mln (eind 2017)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 16,2 mln (eind 2017)
Rijnlands financieel belang	Deelnemer Gemeenschappelijke Regeling. Kosten 2018: € 3,9 mln.
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

VII. HWH	
Naam	Het Waterschapshuis
Vestigingsplaats	Amersfoort
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Wat levert het Rijnland op als klant	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Nieuwe werkwijze is 2015 gestart volgens HWH 2.0 met meer flexibiliteit door slankere en meer wendbare organisatie (o.a. door minder vast personeel). Meer keuzevrijheid in programma's door strikte scheiding ertussen. Kosten- en kwetsbaarheidsvoordelen door schaalgrootte.
Bestuur en evt. toezicht	21 algemeen bestuursleden waaruit een dagelijks bestuur en een voorzitter wordt gekozen.
Jaar van oprichting/instelling	2013, gewijzigd in 2014
Vertegenwoordiging Rijnland	Hoogheemraad in algemeen en dagelijks bestuur
Algemene doelstelling / businesscase	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 21 waterschappen op het gebied van Informatie en Communicatie Technologie. Het Waterschapshuis heeft als doel het bevorderen van samenwerking op het gebied van ICT tussen de waterschappen.
Beoogde resultaten voor 2018	Voortzetting nieuwe werkwijze volgens HWH 2.0 met meer flexibiliteit door slankere en meer wendbare organisatie. Projectbeheersing en capaciteitsplanning verbeteren. Meer inhuur van de waterschappen realiseren zoals bedoeld was bij HWH 2.0.
Gerealiseerde resultaten 2018	Besloten tot aanschaf nieuw financieel systeem, beter passend bij een projectenorganisatie als HWH. Capaciteitsplanning verbeterd maar de bezetting hiervan blijft een zorg.
Eigen vermogen (peildatum)	€ 0,0 mln (eind 2017)
Vreemd vermogen (peildatum)	€ 11,0 mln (eind 2017)
Rijnlands financieel belang	Aandeel in de kosten 2018: € 0,77 mln.
Wijziging in Rijnlands belang?	Nee

VIII. BSGR	
Naam	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Wat levert het Rijnland op als klant	Gecombineerde aanslagoplegging wat voor de burger vanuit het maatschappelijk perspectief voordeel biedt. De ontwikkelingen van het kostenniveau, te behalen door inkrimping van het personele bestand en/of aanpassing van de normering van de kwaliteitseisen van de dienstverlening zullen tevens worden afgestemd met de deelnemers.
Voordelen op kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid	Samenwerking in de regio en groei van het aantal deelnemers. De belastingtaken moeten efficiënt, tegen lage kosten doch kwalitatief hoogwaardig worden uitgevoerd. Er is een kostprijscalculatiemodel ontwikkeld.
Bestuur en evt. toezicht	Tien bestuursleden in algemeen bestuur waaruit een voorzitter wordt gekozen.
Jaar van oprichting/instelling	2009
Vertegenwoordiging Rijnland	Een hoogheemraad in algemeen- en dagelijks bestuur
Algemene doelstelling/ businesscase	Uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samenwerken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen, alsmede bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.
Beoogde resultaten voor 2018	Behoud van de ISAE-verklaring en continue aandacht voor kostenreductie. Kwaliteit van de dienstverlening blijft minimaal op een gelijk niveau. V.w.b. de groeistrategie is groei van het aantal deelnemers een instrument om tot vermindering van kwetsbaarheid, verlaging van kosten en verbetering van kwaliteit te komen. De BSGR hecht aan een organische groei waarbij het belang van de huidige deelnemers voorop staat.
Gerealiseerde resultaten 2018	ISAE-verklaring werd voor het vijfde jaar op rij en als enige belastingorganisatie in Nederland ontvangen.
Eigen vermogen (peildatum) Vreemd vermogen (peildatum)	€ 2,1 mln (eind 2017) € 10,7 mln (eind 2017)
Rijnlands financieel belang	Deelnemer gemeenschappelijke regeling. Kosten 2018: € 3,7 mln, en € 0,3 mln BTW, totaal € 4,0 mln.
Wijziging in Rijnlands belang?	N.v.t.

Specificatie kredietmutaties
Kredietmutaties in € 1.000

	Project	Projectcluster	Portefeuille houder	Huidig krediet	Mutatie krediet	Nieuw krediet-bedrag	Totale prognose uitgaven	Toelichting
1	Verbetering IJsseldijk Gouda	Idem	Kastelein	25.000	-7.500	17.500	17.552	Het project is diep in de uitvoeringsfase. Geconcludeerd mag worden dat de gesignaleerde risico's dermate adequaat worden beheerst, dat het krediet - mede ook door een aanbestedingsvoordeel kan worden verlaagd.
2	Risicoreserve Top 25 kadeverbeteringen	Top 25 kadeverbeteringen	Kastelein	71.404	-500	70.404	65.814	De Top 25 is grotendeels afgerond. Enkele projecten behoeven nog enige tijd nazorg. De bijbehorende kredieten kunnen met € 1,0 mln verlaagd worden, maar vanwege de nazorg verdient het aanbeveling een klein deel over te hevelen naar een risicoreserve. Deze wordt overigens niet doorberekend in de belastingtarieven.
3	Diverse Top 25 kadeverbeteringen	Top 25 kadeverbeteringen			-1.000			
4	Afvalwater Aalsmeer, Rijsenhout naar Zwaanshoek	OPAH	Haan	37.625	-1.400	36.225	34.757	Project (bijna) afgerond. Door beheersmaatregelen zijn risico's beheerst.
5	BOSBO 2015 Upgraden	Idem	Langeslag	1.350	-350	1.000	801	Risico's effectief beheerst. Project (bijna) afgerond.

Specificatie begrotingswijziging

EERSTE BEGROTINGSWIJZIGING NAAR KOSTEN- OPBRENGSTSOORTEN					
Nr	Omschrijving		LASTEN		
			Bedrag x €1.000		
		Begroting 2018	Verhoging	Verlaging	1e wijziging
1	Rente en afschrijvingen	61.609		1.300	60.309
2	Personeels- en bestuurslasten	61.664			61.664
3	Goederen en diensten van derden	76.963	410		77.373
4	Bijdragen derden	13.735	400		14.135
5	Toevoegingen voorzieningen/onvoorzieningen	10.100		150	9.950
Totale lasten		224.071	810	1.450	223.431
Nr	Omschrijving		BATEN		
			Bedrag x €1.000		
		Begroting 2018	Verhoging	Verlaging	1e wijziging
6	Financiële baten	90	200		290
7	Personeelsbaten	556			556
8	Goederen en diensten aan derden	15.358	2.300		17.658
9	Bijdragen van derden	689			689
Totale baten		16.693	2.500	-0	19.193
Subtotaal lasten -/- baten					204.238
	Omschrijving		FINANCIERING		
			Bedrag x €1.000		
		Begroting 2018	Verhoging	Verlaging	1e wijziging
12	Onttrekkingen aan reserves	0			
13	Egaliseren van tarieven	1.337			1.337
10	Waterschapsbelastingen	192.587	600		193.187
Saldo (I -/- II -/- III -/- IV -/- V)		13.454	600	0	9.714
EERSTE BEGROTINGSWIJZIGING NAAR PROGRAMMA'S					
	Omschrijving		SALDO		
			Bedrag x €1.000		
		Begroting 2018	Verhoging	Verlaging	1e wijziging
Programma					
	Veiligheid	29.391	160		29.551
	Voldoende Water	50.518		1.202	49.316
	Gezond en Schoon Water	8.117		18	8.099
	Waterketen	71.390		1.437	69.953
	Bestuur Organisatie en Dienstverlening	34.508		644	33.864
	Totaal lasten	193.924	160	3.300	190.784
Niet programmagerelateerde kosten- en opbrengsten					
	Onttrekkingen aan reserves	0			0
	Egaliseren van tarieven	1.337			1.337
	Toevoeging rente aan reserves	0			0
	Waterschapsbelastingen	192.587	600		193.187
Totaal		0	760	3.300	-3.740
EERSTE BEGROTINGSWIJZIGING NAAR DEKKING					
	Omschrijving		DOTATIE		
			Bedrag x €1.000		
		Begroting 2018	Verhoging	Verlaging	1e wijziging
	Verwacht exploitatieoverschot				3.740
	VV-voorstel: minder geactiveerde personele kosten			3.740	